

VRTEC IVANČNA GORICA

Tina Avbar

**POGOSTOST UPORABE FORMATIVNEGA SPREMLJANJA V
POVEZAVI S PODROČJEM GIBANJA V VRTCU IVANČNA GORICA**

Raziskovalna naloga

Trebnje, april 2024

POVZETEK

V Vrtcu Ivančna Gorica neprestano širimo vzgojiteljevo znanje in njegove kompetence. V preteklem vrtčevskem letu smo temeljito preučili formativno spremljanje. Zaradi več desetletne prakse in dodatnega znanja ter izobraževanja, ki ga nam je nudil Fit gibalni program, smo prišli v zavodu do ugotovitve, kako učinkovito je povezovanje gibalnega področja v povezavi s formativnim spremljanjem. Dokazovali smo, da je tako izkušensko bogato okolje zelo učinkovito za pridobivanje novega znanja otrok. Na strokovnih aktivih smo v povezavi s tem ugotovili, da otroci, ne samo da hitreje pridobivajo novo znanje, ampak se ob tem tudi zabavajo, so notranje bolj motivirani za delo in veliko bolj sodelovalno naravnani. V tej raziskovalni nalogi smo raziskali, koliko vzgojitelji pri svojem delu vključujejo formativno spremljanje in ga hkrati povezujejo z gibalnem področjem. V teoretičnem delu smo predstavili pomen in zgodovino formativnega spremljanja. Empirični del pa je temeljil na anketnem vprašalniku, ki ga je izpolnilo 57 vzgojiteljic, ki so zaposlene v Vrtcu Ivančna Gorica. Le-te imajo bodisi dolgoletno prakso, kar pomeni, da so v izobraževanjih in izpopolnjevanjih njihovih kompetenc že dalj časa, nekaj pa se jih s področjem formativnega spremljanja sooča šele na začetku svoje kariere. Z raziskavo smo dobili vpogled v trenutno stanje in osvetlili izzive, s katerimi se srečujejo vzgojitelji pri implementaciji formativnega spremljanja z gibanjem.

Ključne besede: formativno spremljanje, gibanje, vzgojitelj, predšolsko obdobje

ABSTRACT

In the Ivančna Gorica Kindergarten, we constantly expand the educator's knowledge and competencies. In the past kindergarten year, we thoroughly studied formative monitoring. Due to several decades of practice and additional knowledge and education provided by the Fit movement program, we have come to the conclusion at the institute how effective is the integration of the field of movement in connection with formative monitoring. We proved that such an experience-rich environment is very effective for children's acquisition of new knowledge. In connection with this, we found at the professional activities that children not only acquire new knowledge faster, but also have fun doing it, are internally more motivated to work and are much more cooperative. In this research project, we investigated the extent to which educators include formative monitoring in their work and at the same time connect it with the field of movement. In the theoretical part, we presented the meaning and history of formative monitoring. The empirical part was based on a questionnaire filled out by 57 teachers employed at Ivančna Gorica Kindergarten. They either have many years of practice, which means that they have been training and improving their competences for a long time, while some of them are faced with the field of formative monitoring only at the beginning of their careers. Through the research, we gained insight into the current situation and shed light on the challenges that educators face when implementing formative monitoring with movement.

Keywords: formative monitoring, movement, educator, preschool period

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	1
2 PREDMET IN PROBLEM RAZISKOVALNEGA DELA	3
2.1. Opredelitev formativnega spremljanja	3
2.2. Kaj je sumativno spremljanje?	4
2.2.1 razlika med sumativnim in formativnim spremljanjem	5
2.3. Razvoj formativnega spremljanja po svetu	6
2.4. Razvoj formativnega spremljanja v Sloveniji	6
3 MODELI FORMATIVNEGA SPREMLJANJA	10
3.1. Williamov model.....	10
3.2 Model Zavoda RS za šolstvo	11
3.3. Model, ki ga razvija M. Peršolja.....	13
4 ELEMENTI FORMATIVNEGA SPREMLJANJA V VRTCU	16
4.1. Aktivna vključenost otrok v proces	16
4.2. Dokazi	17
4.3. Povratna informacija	18
4.4. Učenje otrok od otrok	18
4.5. Vrednotenje in samovrednotenje	18
5 GIBANJE KOT PODPORA FORMATIVEMU UČENJU	20
5.1 FIT pedagogika.....	20
6 EMPIRIČNA ANALIZA	22
6.1 Raziskovalna vprašanja.....	22
6.2 Metodologija raziskave	23
6.3 Oblikovanje in izvedba ankete	23
6.4 Opis vzorca	26
7 REZULTATI.....	29
8 UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA	44
9 PREDLOGI ZA RAZŠIRITEV RAZISKOVALNE NALOGE	46
10 REFLEKSIJA	47
11 DOLGOROČNI UČINKI UPORABE FORMATIVNEGA SPREMLJANJA V POVEZAVI S FIT PEDAGOGIKO .	48
12 POGLOBLJENO RAZISKOVANJE IN IMPLEMENTACIJA FORMATIVNEGA SPREMLJANJA TER FIT PEDAGOGIKE V VRTCIH	50
1. Pomen kontinuiranega izobraževanja.....	50
4. Osebna refleksija vzgojiteljev:.....	50
5. Primeri dobrih praks.....	50

6. Omenjanje družbenega vpliva.....	51
7. Poudarek na individualnem razvoju otrok	51
13 POMEN IZKUŠENJSKO BOGATEGA OKOLJA V KONTEKSTU FIT PEDAGOGIKE IN FORMATIVNEGA SPREMLJANJA	54
14 POMEN INTERDISCIPLINARNEGA PRISTOPA V FIT PEDAGOGIKI V POVEZAVI S FIT SPREMLJANJEM	56
15 ZAKLJUČEK	57
VPRAŠALNIK.....	58
Viri in literatura	62

1 UVOD

Pri spremljanju predšolskih otrok moramo biti še posebej pozorni na njihovo naravno učenje. Predvsem se učijo s poskušanjem oz. eksperimentiranjem, izkušensko, interaktivno, v konkretnih okoliščinah in z rokovanjem s predmeti in sredstvi. Predmetov in sredstev se morajo dotikati, jih preizkušati, graditi in preoblikovati na mnoge načine. Poslušati morajo zgodbe in jih uprizarjati v vsakodnevnih vlogah, pripovedovati in peti, se gibati in igrati na različne načine v različnih okoljih. Tako je izraz tega, kar majhni otroci vedo ali zmorejo tisto, kar nam lahko najbolje služi v spremljanju njihovega razvoja in učenja. V zgodnjem otroštvu je spremljanje otroka izziv, ker je njegov razvoj hiter, neenakomeren, različno intenziven na posameznih razvojnih področjih in pod velikim vplivom okolja. V otrokovem razvoju opazamo tako obdobja hitre rasti kot obdobje »zatišja oz. mirovanja. «Razvoj predšolskega otroka je najbolj izrazit na telesnem, kognitivnem, socialnem in čustvenem področju, vendar pa ne poteka z enako hitrostjo in obsegom na vseh področjih njegovega razvoja. Niti dva otroka nista enaka in vsak otrok ima svojevrstveno oz. edinstveno stopnjo razvoja na posameznem področju v določenem obdobju. Poleg tega se je potrebno tudi zavedati, da otroci izhajajo iz različnih družin in da imajo različno kulturno in izkustveno ozadje. To pomeni, da je treba pri spremljanju predšolskih otrok ustrezno prilagajati tudi načine spremljanja. Formativno spremljanje se udejanja kot koncept, pri katerem vzgojitelji sistematično podpirajo otroke pri učinkovitem učenju. Raziskave dokazujejo, da formativno spremljanje prispeva k večji kakovosti učenja in poučevanja. Gre za usmerjenost k večji aktivnosti in učinkovitemu učenju otrok, strokovni delavci pa ozaveščajo pomen povratne informacije o procesu učenja in vloge otrok v tem procesu (Prošek, 2020).

Predšolsko obdobje je obdobje temeljnega gibalnega razvoja, zato aktivnosti, ki jih otrok opravlja v prvih letih življenja odločilno vplivajo na otrokov razvoj in oblikovanje njegovih sposobnosti, lastnosti, zmožnosti in značilnosti (Karpuljk, 2014). Potrebo po gibanju lahko zadovoljimo na različne načine. Za otroke v predšolskem obdobju so kot športna dejavnost primerne predvsem različne metode, oblike dela ter pripomočki, da bi otroci spoznavali in doživljali športne aktivnosti predvsem skozi igro. V primerjavi z ustaljenim organizmom odraslega človeka, otroško telo namreč neprestano raste in se razvija. Na rast in razvoj pa v veliki meri vpliva ravno gibanje. Z rastjo in razvojem se otrokove sposobnosti večajo in tako sta rast in razvoj v nenehni odvisnosti od gibanja in obratno (Karpuljk, 2014). Vzgojitelj predšolskih otrok dela z različno občutljivimi otroki, saj je nenehno izpostavljen novim izzivom, kar od njega zahteva, da neprestano razmišlja in raziskuje svojo stalno prakso ter tako skrbi za nenehno poglobljanje kakovosti svojega dela. Današnja družba od vzgojitelja zahteva vedno več, zato je pomembno, da se vzgojitelj vseživljenjsko izpopolnjuje in izobražuje z namenom, da izboljša svoje delo, dopolni svoje znanje in krepí svojo profesionalno kompetentnost (Bračun Mračnik, 2021).

Formativno spremljanje je učni proces, pri katerem sproti spremljamo in preverjamo učenčevo znanje in tako na podlagi pridobljenih informacij o učenčevem znanju krmilimo učni proces.

Izvaja se med samim učnim procesom z namenom sprotnega vpogleda učenčevega znanja (Žarn, 2018).

Vzgojitelji, ki pri svojem delu poskušamo formativno spremljanje podpreti tudi z gibalnim področjem, vemo, da je med temi dvema področji velika povezava in da gibanje v tem primeru tako deluje zelo suportno. Literature, ki bi ti dve področji dobro opisala ni veliko. Mnenja strokovnih delavcev so, da uporaba gibanje v povezavi s formativnem spremljanjem bistveno izboljša učni in vzgojni proces, vzgojiteljevo načrtovanje, organizacijo in kakovost dela ter da se hkrati poveča učinkovitost in kakovost učenja otrok. Otroci so ob takem delu veliko bolj motivirani za aktivno delo, izboljša se vzgojiteljevo in otrokovo počutje. Od vzgojitelja tak način dela sicer zahteva dobro poznavanje formativnega spremljanja in razvojnih značilnosti otrok.

V Vrtcu Ivančna Gorica se strokovno izobražujemo s področja gibanja in formativnega spremljanja že kar nekaj let. Ker to procesno učenje zajema celoten kolektiv, ki dnevno dokazuje, se pogloblja, se uči in izmenjuje informacije na strokovnih aktivih in znotraj kolektiva želim raziskati, v kolikšni meri se vzgojitelji poslužujejo formativnega spremljanja v povezavi z gibanjem, zato bom v empiričnem delu predstavila rezultate, kjer bo razvidno pogostost uporabe in kaj jih pri tem ovira ali omejuje.

2 PREDMET IN PROBLEM RAZISKOVALNEGA DELA

V tem poglavju bomo opredelili začetke formativnega spremljanja. Pojasnili bomo njegov izvor v svetu in Sloveniji ter opisali njegovo sestavo, načela in modele, ki jih lahko najdemo v različni literaturi. Predstavili bomo že nekaj obstoječih raziskav z omenjenega področja in se dotaknili nekaj ključnih vidikov, ki so nas spodbudili k raziskovanju formativnega spremljanja v povezavi z gibalnim področjem v Vrtcu Ivančna Gorica.

2.1. Opredelitev formativnega spremljanja

»V zgodnjem otroštvu je spremljanje otroka izziv, ker je njegov razvoj hiter, neenakomeren, različno intenziven na posameznih razvojnih področjih in pod velikim vplivom okolja«(Holcar Brunauer idr., 2016). Pri spremljanju otrokovega razvoja vse večkrat govorimo o formativnem spremljanju, za katerega se vzgojitelji usposabljaajo na različnih seminarjih in izobraževanjih. Profesionalno učenje vzgojiteljev je splet formalnih in neformalnih dejavnosti,, s katerimi vzgojitelji poglobljajo tiste znanje in spretnosti, ki jim omogočajo spreminjanje prakse v dobro otrok. Pri tem je ključnega pomena samorefleksija, s katero vzgojitelj analizira svoje ravnanje, doživljanje in učinke svojih dejanj ter razmišlja o njihovih vzrokih (Skvarč, Čuk in Rutar Ilc, 2017).Vprašanje pa je, koliko vzgojitelji usvojeno teorijo dejansko vključujejo v svoje pedagoško delo, kako kompetentne se čutijo za formativno spremljanje skupine otrok in ali se jim zdi smiselno in učinkovito vključevati elemente formativnega spremljanja v svoje delo. Namen formativnega spremljanja otrok v vrtcu je, da vzgojitelju pomaga omogočiti, spodbujati in podpirati aktualni razvoj otrok v čim večji meri (Cotič Pajntar in Zore, 2017). Vzgojitelji imamo v skupinah veliko število otrok. Zato je pomembno, da poznamo razvoj, spretnosti in sposobnosti vsakega otroka posebej, saj tako lažje načrtujemo dejavnosti ter krepimo njegova šibka in močna področja.

»Refleksija lastnega dela je pomembna za razvoj in izboljšanje pedagoške prakse. Velikokrat nam tudi otroci sporočajo, kaj lahko izboljšamo, le prisluhniti jim moramo (Holcar Brunauer idr., str. 71, 2017). Ko želimo definirati formativno preverjanje znanja, naletimo na različne definicije v literaturi. Kot navaja A. Mastnak (2014) v svojem magistrskem delu, je vsem opredelitvam skupno to, da je formativno preverjanje del učnega procesa. Namenjeno je ugotavljanju učenčevega sprotnega znanja in razumevanja pojmov ter krmiljenju učnega procesa na podlagi sprotnega zbiranja informacij o učenčevem znanju (Mastnak, 2014). Formativno preverjanje znanja se izvaja med učnim procesom in torej ne po koncu kot pri sumativnem preverjanju znanja. Tako je formativno preverjanje znanja preverjanje znanja, ki poteka med usvajanjem nove učne snovi. Večina avtorjev v svojih definicijah formativnega preverjanja navaja, da je le to sestavljeno iz dveh faz (Black, 1998, po Mastnak, 2018; Sadler, 1998, po Mastnak, 2014). Prva faza temelji na učenčevih vrzeli v znanju in informiranju učenca o teh vrzelih. Druga faza pa je faza učenčeve dejavnosti. Učenec v tej fazi ne sme biti pasiven in zgolj slediti učiteljevim navodilom, temveč mora aktivno sodelovati pri načrtovanju aktivnosti, ki mu bodo omogočile premostiti vrzeli v znanju in tako doseči zeleno raven znanja. Tukaj je zelo pomembna vloga učitelja in njegove povratne informacije učencu, saj mora učenec za uspešno učenje razumeti pomen povratne informacije in učiteljevih navodil. Kot je v

svojem doktorskem delu zapisala A. Mastnak (2018, str. 24): «Učitelj mora za uspešno izvajanje formativnega preverjanja znanja imeti jasno postavljene učne cilje, znati v skladu s tem izbrati primerne naloge in nuditi učencu sprotno povratno informacijo» (Žarn, 2018).

Eden od načinov formativnega preverjanja je formativno spremljanje. Le to poudarja dve glavni stvari: cikličnost učnega procesa in vpletenost učencev v vse faze učnega procesa. Učiteljeva naloga je učencu jasno sporočiti oziroma opredeliti cilje, ki jih bo moral doseči, sprti ugotavljati nastale vrzeli v učenčevem znanju in učencu podati kakovostno informacijo z usmeritvami, ki bodo učenca vodile k odpravljanju vrzeli v njegovem znanju. S tem v učencu vzbudimo odgovornost do lastnega znanja in odpravljanju vrzeli. Učenec mora informacije, ki jih dobi s strani učitelja, uporabiti za uspešno odpravljanje vrzeli in posledično doseganje zastavljenih učnih ciljev, ki so mu bili s strani učiteljev predstavljeni pred ali med obravnavo učne vsebine. Če dani cilji še vedno niso doseženi, se mora učenec na podlagi učiteljeve povratne informacije zopet odločiti, kako bo odpravil vrzeli in dosegel zadane cilje. Tako se učni proces ciklično ponavlja, dokler niso doseženi zastavljeni učni cilji (Mastnak, 2018).

Pri formativnem spremljanju si morajo učitelji postaviti tri ključna vprašanja, med katerim si morajo med učnim procesom odgovoriti:

- Kam učenec gre?
- Kje je učenec sedaj?
- Kako bo prišel do cilja?

Učitelj mora učencu jasno podati cilje pred obravnavo učne vsebine. S tem učenec in učitelj odgovorita na pravo vprašanja. Na podlagi predznanja pa lahko potem načrtujemo aktivnosti, ki bodo učenca vodile do cilja oziroma do zelenega nivoja znanja (Mastnak, 2018).

V prejšnjem besedilu smo opisali nekaj ključnih pomenov formativnega spremljanja. V nadaljevanju pa želim nekoliko poudariti tudi sumativno spremljanje ter razlike med sumativnim in formativnim spremljanjem.

2.2. Kaj je sumativno spremljanje?

Sumativno spremljanje za razliko od formativnega spremljanja poteka na koncu učnega procesa. Učiteljem pomaga oceniti otrokovo razumevane in strokovnost po učni temi, lekciji ali semestru. Po končanem učnem procesu učitelji ali vzgojitelji ocenijo otrokovo uspešnost glede na določen standard ali merilo. Na primer, pri uporabi za ocenjevanje predšolskega otroka vzgojitelj lahko uporablja kratice s katerimi zabeleži ali je otrokov razvil določeno spretnost, itd. Zbirni podatki tako vplivajo na otrokovo sposobnost napredovanja na naslednjo stopnjo. Otroci bodo tako morali ponavljati določeno lekcijo konceptov, ki jih ni razumel. Po drugi strani pa bo otrok, ki je obvladal pojme, prešel na naslednjo učno raven. Sumativno spremljanje oz. ocenjevanje pomaga poudariti tudi vrzeli v učnem načrtu ali navodilih, tako da lahko učitelji ugotovijo, kjer morajo spremeniti učne strategije (Brightweel blog).

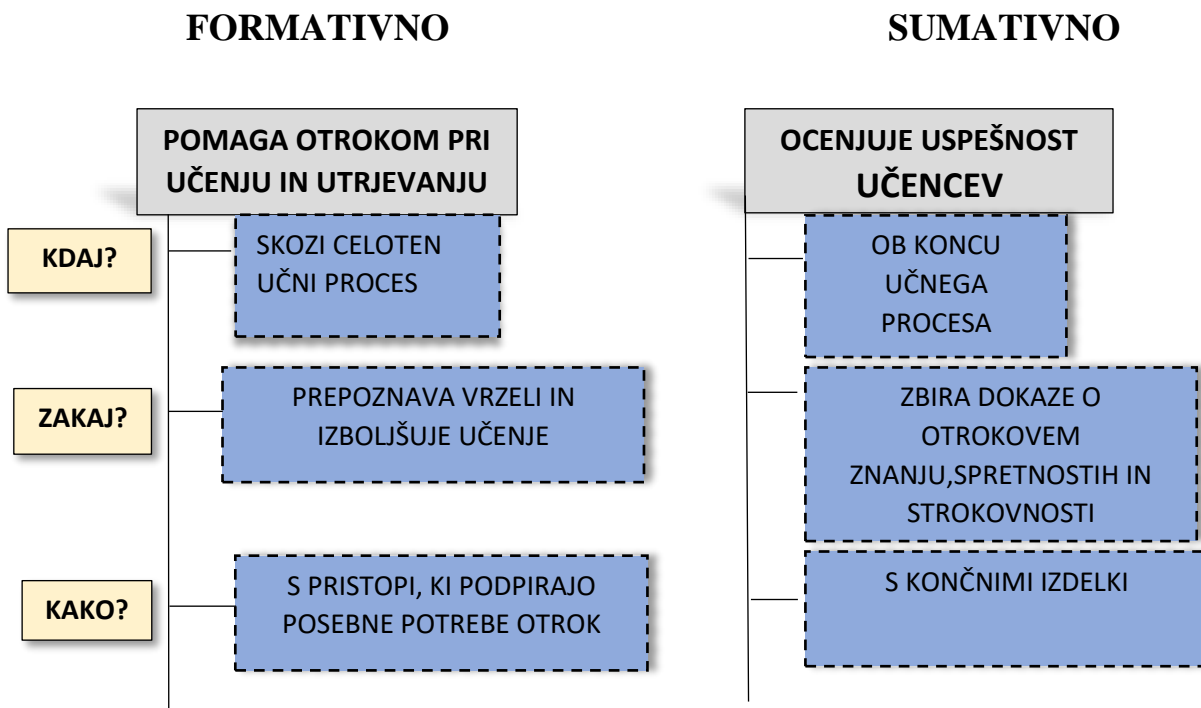
2.2.1 razlika med sumativnim in formativnim spremljanjem

Zdaj, ko smo opisali oba načina spremljanja pa pogledjmo pa, v čem se razlikujeta.

Formativno ocenjevanje ima na splošno nizke vložke in poteka predvsem z opazovanjem in interakcijo. Po drugi strani pa ima sumativno spremljanje širši pojem, ker se preverja in ocenjuje tako, da ima posledice, če otrok ne obvladuje ključnih pojmov. Formativno spremljanje je predvsem neformalno in otrokom omogoča sodelovanje, ne da bi vedeli, da so ocenjeni. Po drugi strani pa je mogoče sumativne ocene oceniti v skladu s cilji poučevanja in pričakovanimi rezultati, v nekaterih primerih pa se otrok morda zaveda, da ga ocenjujemo.

Časovni okvir je ena najpomembnejših razlik med tema dvema vrstama ocenjevanja. Formativno ocenjevanje poteka med učnim procesom in sicer tako, da je učitelj bolj suport učencem in se ne ozira na časovni okvir. Formativno spremljanje se osredotoča na izboljšanje načina, kako se otrok uči. Pomaga spremljati otrokov učni napredek, tako da lahko vzgojitelji zgodaj odkrijejo težave in po potrebi prilagodijo svojo metodo poučevanja. Sumativno spremljanje se bolj osredotoča na ocenjevanje splošnega razumevanja tega, kar o e otroci naučili. Formativno spremljanje zajema majhna področja učenja, medtem ko sumativno ocenjevanje zajema širši del učenja (Brightweel blog).

Tabela 1. Razlike med sumativnim in formativnim spremljanjem

Vir: Lasten

2.3. Razvoj formativnega spremljanja po svetu

Začetki formativnega spremljanja segajo že globoko v zgodovino. Raziskovali so ga že posamezniki in eden izmed njih je Sokrat, ki je s provokativnimi vprašanji svoje učence spodbujal k razmišljanju (Greenstein, 2010). Čeprav so se nekatere prvine formativnega spremljanja pojavile že pred stoletji, je samo pojem relativno nov. Kot prvi ga je leta 1967 uporabil Michael Skreven, polihistor in akademski filozof, ki je proučeval vpliv evalvacije na nastajanje in izboljševanje učnih načrtov. Pri tem je uporabil izraz »formativno« in »sumativno«. S prvim je označeval evalvacije, ki so potekle med procesom oblikovanja in razvijanja novega programa-ker učni načrt še ni bil dokončan, so te evalvacije pomembno prispevale k spremembam in izboljšavam. Sumativna evalvacija, ki je potekala, ko je bil učni načrt že dokončan, pa je zgolj priskrbelo informacijo, ali so s programom dosegli zastavljene cilje (Greenstein, 2010; William, 2018). Razliko med omenjenima načinoma vrednotenja je dve leti pozneje opisoval Benjamin Bloom. Formativno vrednotenje je opredelil kot sprotno preverjanje znanja s pomočjo kratkih testov, ki so najbolj učinkoviti v primeru, da jih učitelj uporabi kot učni pripomoček in ne kot način pridobivanja ocen. Ugotovil je, da imata pomembno vlogo v procesu učenja povratna informacija in možnost za izboljšanje dosežka (Bloom, 1969; v William, 2018; Greenstein, 2010). Sadler je leta 1989 zapisal, da morajo učenci za uspešno učenje razumeti, kaj je njihov cilj in imeti možnost, da trenutne dosežke primerjajo z želenimi in vrzel med njimi zapolnijo. To je bila osnova za Williama in Blacka, ki sta izvedla meta raziskavo in preučila več kot 600 različnih raziskav s tega področja. Svoje ugotovitve, ki temeljijo na več kot 250 izbranih raziskavah, sta objavila v knjigi, kateri sta pojasnila, da formativno spremljanje lahko izboljša dosežke in poveča učinke učenja. Njuni izsledki so ozavestili pedagoške delavce, da tradicionalni model poučevanja, v katerem je učitelj prenašalec, učenec pa prejemnik znanja, ni dovolj učinkovit (Black in William, 1998; Greenstein, 2010; Hargreaves, 2005; William, 2018). Ob vseh spoznanjih je bil njun glavni pomislek ta, kako formativno spremljanje vključiti v šolski sistem, v katerem se znanje redno preverja s standardiziranimi testi in v katerem so učitelji odgovorni za dosežke svojih učencev. Odločila sta se, da svoja spoznanja preizkusita v praksi. Izvedla sta obsežno raziskavo, v katero sta vključila 36 učiteljev matematike in naravoslovja. Preko delavnic in razprav, izvedenih v prvi fazi, sta jim omogočila, da so pridobili dovolj znanja za samostojno načrtovanje in izvajanje učnega procesa. V drugi fazi so raziskovalci hospitirali v oddelkih in opazovali, kako so se ideje delavnic obnesle v praksi, nato pa so skupaj debatirali, kako bi jih lahko še izboljšali. Rezultati paralelne študije so pokazali, da so učenci teh učiteljev na standardiziranih testih dosegli boljše rezultate od vrstnikov. S tem sta dokazala, da so učenci lahko tudi zelo uspešni tudi brez klasičnega načina ocenjevanja. V naslednjih letih sta izvedla še nekaj raziskav in oblikovala teoretično podlago za formativno spremljanje (Black in William, 2009; William, 2018).

2.4. Razvoj formativnega spremljanja v Sloveniji

Če pogledamo nazaj v začetke formativnega spremljanja, le-to ni bilo ustvarjeno za uporabo v učilnici. Zamisel o povzetku, koncu ocenjevalne enote je bilo mišljeno kot osnova za ugotavljanje spretnosti in sposobnosti. V šestdesetih letih so se postavljala vprašanja zaradi

vrzeli med bogatimi in revnimi učenci, prav tako so iskali načine povezave med različnimi skupinami. Predsednik Lydon B. Johnson je v razpravi »Vojna revščini« razpravljal prav o tem, o izobraževalnih razlikah med privilegiranimi in revnimi učenci. In predstavil formativno spremljanje, ki določa učenčevo razumevanje med lekcijo in pomaga učitelju, da poglobi dele, ki jih je potrebno ponovno obdelati (Guskey, 2005). Formativno spremljanje je bilo najprej zasnovano tako, da bi se preprečile razlike med dvema skupinama, kasneje pa se je pokazalo kot dobra praksa za preprečevanje oz. zmanjšanje razlik v razredu. Zasnovano je bilo in dobra preizkušeno v državah po svetu in se je postopoma uveljavilo, nato se je začelo pojavljati in uveljavljati tudi v slovenskem šolskem prostoru.

Formativno spremljanje se je v slovenskem šolskem izobraževalnem sistemu sprejelo in delno tudi ukoreninilo. V sam potek izobraževanja učitelji vključujejo predznanje učencev, prav tako z učenci posodablajo potfolio. Samo poučevanje je postajalo zanimivo ter odprto okolje, ki črpa iz različnih virov in priložnosti. Začetki formativnega spremljanja pri nas segajo v devetdeseta leta. V času od 1992–1995 se je pri nas razvijalo opisno ocenjevanje v nižjih razredih ter kasneje prehod v številčno ocenjevanje. V letih 2000–2004 so se zagovorniki formativnega spremljanja trudili na različne načine animirati šole za formativno ocenjevanje znanja. Nato je sledilo naslednje obdobje od 2006–2010,ko je potekal razvojno-aplikativni projekt didaktičnega ocenjevanja s poudarkom na formativnem spremljanju. Inovacija je nastala s pomočjo akcijskega raziskovanja formativnega spremljanja, predvsem s celovitimi refleksijami, posledica katerih je dobro ukoreninjena ideja formativnega spremljanja na nekaterih osnovnih šolah (Komljanc, 2016).

Samo formativno spremljanje izhaja iz kritike na dosedanje pomanjkljivosti pouka in ocenjevanja, saj je bilo to behavioristično in enolično in ter s ciljem repetitivnega znanja. S tem formativno spremljanje zadovoljuje potrebe izobraževanja, ki sovpadajo s sodobnim časom in tako pridejo do izraza medsebojna komunikacija, sodelovanje z učiteljem in vrstniki, procesno znanje ter transformacijsko učenje (Novak, 2010).

N. Komljanc (2008) je uporabila pravilnike za ocenjevanje in povzela Slovensko ocenjevanje skozi čas. Za šestdeseta leta je bilo značilno predvsem to, da je bila ocena vzgojno sredstvo, glavni namen ocenjevanja pa je bilo ugotoviti, koliko si je učenec zapomnil. V sedemdesetih se je pojavilo preverjanje znanja, ki je bilo namenjeno vrednotenju učiteljevega dela, ocenjevanje pa je bilo pokazatelj učenčevega usvajanja vsebin. Učitelji so poleg ocene učencem podajali tudi povratne informacije o tem, kako odpraviti vzeli v znanju, vendar preverjanja niso , od ocenjevanja. Učenec je na koncu dobil oceno, ki je bila kombinacija sprotnega preverjanja in končnega znanja. Tudi v osemdesetih preverjanja in ocenjevanja niso ločevali. Povratne informacije so začeli podajati številčno, saj je bila ocena prepoznana kot pomembno motivacijsko sredstvo. Učenje je bilo namenjeno odpravljanju napak, značilnosti obdobja pa je povečan strah pred ocenjevanjem. V devetdesetih je preverjanje postalo sestavni del vzgojno-izobraževalnega dela. Ocenjevanje je bilo oblika preverjanja znanja, s katerimi so učence

spodbudili k aktivnemu usvajanju znanja. Povratne informacije o doseženih učnih ciljih so bile izražene številčno.

V začetku 21. stoletja se je začelo resneje pojavljati ločevanje med preverjanjem in ocenjevanjem, ki se v idealnih razmerah med seboj dopolnjujeta. Preverjanje ni več poskusno ocenjevanje, ki naj bi učence spodbudilo k učenju, temveč poteka v različnih fazah učenja. Uporablja se za ugotavljanje predznanja, vmesnega razumevanja učnih vsebin in odpravljanje morebitnih učnih težav ter za ugotavljanje razumevanja celote. Učiteljevi zapisi ne smejo biti pretvorjeni v oceno, ker je preverjanje kot pokazatelj napačnih predstav in pomanjkljivega znanja povsem ločeno od ocenjevanja, katerega namen je ugotavljanje vrednosti dosežka oziroma stopnje učinkovitosti pouka. Za ta čas je značilno ocenjevanje, ko je učna snov že utrjena in preverjena, kar vodi v zmanjšanje števila ocen. Kaj narediti s podatki, zbranimi skozi celoten učni proces učenja, pa še vedno ni opredeljeno. Noben od pravilnikov ne zahteva stalnega spremljanja učenčevega znanja. Ocena, ki je najpogostejša oblika podajanja povratne informacije, zazna le napake in ne dosežkov. Preverjanje, ki se zaključi s pridobljeno oceno, konča proces učenja, kar pomeni, da učenci nimajo možnosti doseči višjih taksonomskih ravni znanja (Bečaj, 2000; Komljanc 2008).

Skozi zgodovino se je v šolstvu začela pojavljati težnja po vse večjem upoštevanju posameznika in razvijanju njegovih potencialov, sočasno pa se je razvilo tudi zavedanje, da mora šola učence pripraviti in usposobiti za življenje v prihodnosti in za delo v skupnosti. Sodobna didaktika v želji po uravnoteženem razmerju med obema zahtevama poudarja večplastno, prilagodljivo in uporabno znanje, ki se ga dosega s kombinacijo direktnega in posrednega poučevanja. Slednji, kamor sodi tudi formativno spremljanje, ima določene prednosti, saj omogoča večjo stopnjo individualizacije, aktivnost učencev in trajnejše znanje ter povečuje motivacijo in samostojnost. Država učne načrte prilagaja evropskim okvirjem ključnih kompetenc, glavna izhodišča za spremembe pa so fleksibilnost učnega procesa, globalni pristop k učenju in poučevanju, večja kakovost znanja ter samostojnost in odgovornost učencev. V novih učnih načrtih niso več v ospredju vsebine, temveč razvijanje spretnosti, kar spreminja tudi proces poučevanja in učenja (Adamič, 2005; Komljanc, 2008; Zajc, 2008).

Kljub razvoju in spremembah v vseh ostalih fazah učnega procesa preverjanje in ocenjevanje, ki naj bi bila tesno povezana z učenjem in poučevanjem, ostajata enaka. Eden izmed razlogov za manj inovativnosti pri ocenjevanju so nefleksibilni zakonski predpisi in pravilniki, ki ne upoštevajo strokovnih didaktičnih spoznanj in niso skladni s sodobnimi načini poučevanja, ki se v praksi vedno bolj uveljavljajo. Ocenjevanje, ki sicer lahko vodi do pozitivnih posledic za poučevanje in učenje, v sistemu, kjer ocena oblikuje posameznikovo prihodnost, na obe aktivnosti pouka vpliva negativno. V želji, da bi povečali kakovost znanja in pozitivne posledice ocenjevanja ter zmanjšali njegove negativne vplive, so se v slovenskem prostoru začele uveljavljati različne spremembe in novosti, katerim so skupni naslednji poudarki: večje upoštevanje sprotnih izdelkov in aktivnosti, učencem jasnejši kriteriji, več ocenjevanja izdelkov in procesov, več življenjskih in kompleksnejših nalog, več sodelovanja in manj tekmovanja

Avbar, T.(2024):Pogostost uporabe formativnega spremljanja v povezavi z gibanjem v Vrtcu Ivančna Gorica

med učeni, spremljanje lastnega napredka, zbiranje rezultatov, dosežkov in izdelkov v mapah, krepitev funkcije preverjanja z uporabno povratno informacijo, večji poudarek na globini znanja ter sodelovanje učencev pri zbiru in izvedbi vseh faz pouka, tudi preverjanja in ocenjevanja (Komljanc, 2009; Marentič Požarnik, 2004; Nedeljko, 2008).

Če želimo, da bi mlajše generacija imela široko znanje, ne le šolsko, temveč tudi življenjsko, ga lahko utrjuje formativno spremljanje učenčevega napredka. Učence moramo v šolskem prostoru spodbuditi v širše razmišljanje, na iskanje inovativnih načinov za reševanje problemov. Pomembna kompetenca, za katero bi bilo smiselno, da bi se je učenci naučili in jo ponotranjili, je sodelovanje, saj je le to ključno v nadaljnjem življenju (Kralj, 2018).

Vpeljevanje formativnega spremljanja zahteva od učitelja dobro teoretično znanje za osnivanje vseh korakov, ki ji le to vsebuje. Dobro je, da poznajo veliko različnih metod in se zavedajo, da vsaka metod ne bo enako učinkovita v vsaki generaciji, še manj pri vsakem učencu. Komljanc (2009) pravi, da je uveljavitev formativnega spremljanja razvoja učenja posameznega učenca in samo ocenjevanje za učitelje velika sprememba, ki jih je mogoče izpeljati na različnih nivojih. Do spremembe pa lažje pride, ko potrebo po le tej začitijo in spodbujajo izvajalci (Kralj, 2018).

3 MODELI FORMATIVNEGA SPREMLJANJA

Za nadaljnje razumevanje elementov formativnega spremljanja je prav, da predstavim še nekaj modelov, iz katerih izvira.

3.1. Williamov model

Prvi t. i. je Williamov model ne glede na to, da je nastal v tesnem sodelovanju še z drugimi raziskovalci. S. Leahy, C. Lyon in M. Thompson so soustvarili omenjeni model vendar je William tisti, ki ga je razširil in se vanj bolj temeljito poglobil. Ker ga je nadaljnje razvijal, ga podkrepil tudi s primeri dobre prakse in korenito dopolnil, je prav, da se za nadaljnje pisanje naloge uporablja oz. se poimenujem model formativnega spremljanja kar po njem.

Pravi, da pouk (za primere vrta lahko tudi dejavnost) razdelimo a tri glavne procese in tri vrste vlog posameznika. Procesni so ugotavljanje, (1) kje v procesu učenja se učenci nahajajo, (2) kam gredo, (3) kako bodo prišli do tja, vloge pa (1) učitelj, (2) vrstnik, (učenec). Nekateri procesi so vezani na vse tri vloge, zato lahko devet kombinacij združimo v pet ključnih strategij formativnega spremljanja.

Tabela 1. Ključne strategije formativnega spremljanja (Leahy, Lyon, Thompson in Wiliam, 2005).

	Kam učenec gre?	Kje v procesu učenja se učenec trenutno nahaja?	Kako bo prišel do tja?
Učitelj	Razjasnitev, soudeležnost pri določanju in razumevanje namenov učenja in kriterijev uspešnosti.	Zbiranje dokazov o učenju.	Zagotavljanje povratnih informacij, ki spodbujajo nadaljnje učenje.
Vrstnik		Aktiviranje učencev, da postanejo drug drugemu vir poučevanja.	
Učenec		Aktiviranje učencev za samoobvladovanje njihovega učenja.	

Učenci, ki jim je jasno, kaj naj bi se naučili, so v procesu učenja uspešnejši od tistih, ki ne vedo, kaj se od njih pričakuje. Pomemben faktor kakovosti učenja je sodelovanje učencev pri oblikovanju in določanju namenov učenja in kriterijev uspešnosti, saj jih tako bolje razumejo. Nameni učenja so v osnovi za vse učeče se enaki, kriteriji uspešnosti pa so oblikovani tako, da se učenci lahko sami odločajo, katero raven znanja želijo doseči.

2 Priprava aktivnosti, s katerimi je mogoče pridobiti dokaze o učenju

Prva naloga učitelja je, da učitelj ugotovi, kaj učenci že znajo in na podlagi tega okvirno načrtuje nadaljnje aktivnosti. William poudarja, kako pomembno je, da učitelj vedno preveri, kaj se za

Avbar, T.(2024):Pogostost uporabe formativnega spremljanja v povezavi z gibanjem v Vrtcu Ivančna Gorica

učenčevim odgovorom, bodisi pravilen ali se skriva. To mu je v pomoč pri odkrivanju napačnih predstav in razumevanju njihovega načina razmišljanja. Učenci skozi proces formativnega spremljanja aktivno izgrajujejo svoje znanje. Ker niti dva posameznika ne izhajata iz istega okolja, ni nujno, da se bodo vsi naučili tisto, kar je učitelj poučeval. Razumevanje njihovih idej in zbiranje različnih dokazov sta glavna pokazatelja tega, kaj so se zares naučili.

3 Zagotavljanje povratnih informacij, ki spodbujajo nadaljnje učenje

Moč, ki jo ima kvalitetna povratna informacija v procesu učenja je enormna. Če je podana pravočasno, dovolj pogosto ter vsebuje informacije in razlage pravilnih rezultatov skupaj s predlogi specifičnih aktivnosti za nadaljnje učenje, lahko učenec motivira in usmeri na pot, ki jih bo vodila do zastavljenega cilja.

4 Aktiviranje učencev, da postanejo drug drugemu vir poučevanja

Vrstniki lahko v procesu učenj odigrajo pomembno vlogo pri izgrajevanju učenčevega znanja. Sodelovalno učenje zvišuje raven motivacije, spodbuja medsebojno pomoč in omogoča individualizacijo. Znanje učencev, ki v skupini pomagajo šibkejšim in jim razlagajo snov je kvalitetnejše in dolgotrajnejše. Šibkejši učenci, ki se neradi izpostavljajo, svoje težave lažje zaupajo vrstnikom kot učitelju in so tako pravočasno deležni pomoči.

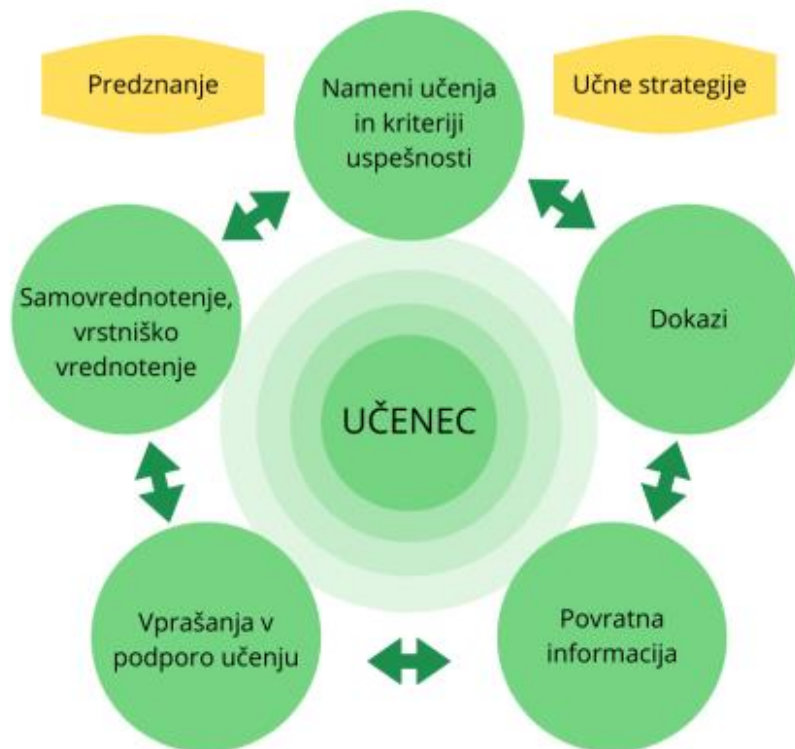
5 Aktiviranje učencev za samoobvladovanje njihovega učenja.

Učitelj učencev ne more ničesar naučiti, lahko pa jim pomaga pripraviti pogoje, v katerih se bodo lahko učili sami. Izdelani nameni učenja in kriteriji uspešnosti učencem omogočajo lažjo regulacijo lastnega učenja, saj lahko v vsakem trenutku ugotovijo, kaj že znajo in kaj se morajo še naučiti. Na podlagi tega ugotovijo, kaj že znajo in kaj se morajo še naučiti. Na podlagi tega ugotovijo ali so izbrali pravi način učenja ter ga po potrebi zamenjajo ali prilagodijo. Svoje znanje lahko preverijo sami s pomočjo različnih tehnik. Samoobvladovanje učenja je tesno povezano z motivacijo i učenčevim pogledom na učenje. Skoraj vsi učenci si želijo biti uspešni. Njihovo sodelovanje pri pouku je odvisno od tega ali se jim zdi, da nalogo lahko rešijo ali so že uspešno rešili kakšno nalogo, se jim zdi predmet lahek ali težek, ali verjamejo, da je to naloga, za katero moraš biti pameten/vložiti veliko truda, jih predmet zanima, ali je vredno vložiti trud ali bodo osramočeni, če jim ne uspe in koliko je možnosti, da izziv rešijo drugi. Na podlagi tega se učenci odločajo, kako se bodo naloge lotili: lahko vložijo zelo malo truda, lahko jo v strahu pred neuspehom označijo za dolgočasno, lahko jih preprišejo...in s tem ohranijo svoje dobro počutje. Alternativna možnost je, da s potrudijo po svojih najboljših močeh in se učijo ter rastejo ne glede na končen uspeh. Učitelj ne more vplivati na vse dejavnike, lahko pa v razredu vzpostavi klimo, v kateri učencev ne bo strah neuspeha in napak, ampak bodo razumeli, da je občasno slabo počutje del procesa rasti in učenja (Black in Willama, 2009; Leahy idr., 2005; William, 2018).

3.2 Model Zavoda RS za šolstvo

Zavod RS za šolstvo je v preteklih letih načrtoval in izvedel kar nekaj projektov na temo novih didaktičnih pristopov pri vrednotenju učnih dosežkov. Ti projekti so odigrali pomembno vlogo

v nastajanju modela formativnega spremljanja, saj so ga prav preko njih razvijali in preizkušali učitelji različnih predmetov v osnovnih in srednjih šolah. Oblikovali so petstopenjski model formativnega spremljanja in vrednotenja znanja ter učenja ter mu pozneje dodali še dva koraka, ugotavljanje predznanja in spodbujanje strategij učenja (Prošek, M.;2020).

Slika 1. Shema formativnega spremljanja (Brodnik, b.d.).

Dodatni korak: Ugotavljanje predznanja

Učenec premišljuje, kaj o določeni temi že ve, katere pojme pozna, katere veščine obvlada in po katerih vrednotah se ravna.

Prvi korak: Razjasnitev namenov učenja in opredelitev kriterija uspešnosti

Učenec premišljuje, česa o temi še ne ve, kaj se želi naučiti, kaj ga zanima, kako bo to lahko uporabil v življenju, zakaj je pomembno, da se to nauči. Na podlagi ugotovitev sodeluje pri oblikovanju namenov in kriterijev uspešnosti.

Dodatni korak: Načrtovanje strategij učenja

Učenec si na podlagi ciljev, ki jih želi doseči, izbere pot, ki ga bo vodila do njih. Načrtuje proces učenja: kje, kdaj, kako in s kom se bo učil ter kje bo pridobil potrebne informacije.

Četrty korak: Zbiranje dokazov

Učenec razmišlja, kako bo pokazal svoje znanje. V sodelovanju z učiteljem si izbere način dela in vrsto izdelka, s katerim bo dokazal, da dosega zastavljene cilje.

Avbar, T.(2024):Pogostost uporabe formativnega spremljanja v povezavi z gibanjem v Vrtcu Ivančna Gorica

Peti korak: Povratna informacija

Učitelj ali sovrstnik učencu poda kvalitetno povratno informacijo, ki vsebuje spodbudo in usmeritve v nadaljnje delo.

Šesti korak: Vprašanja v podporo učenju

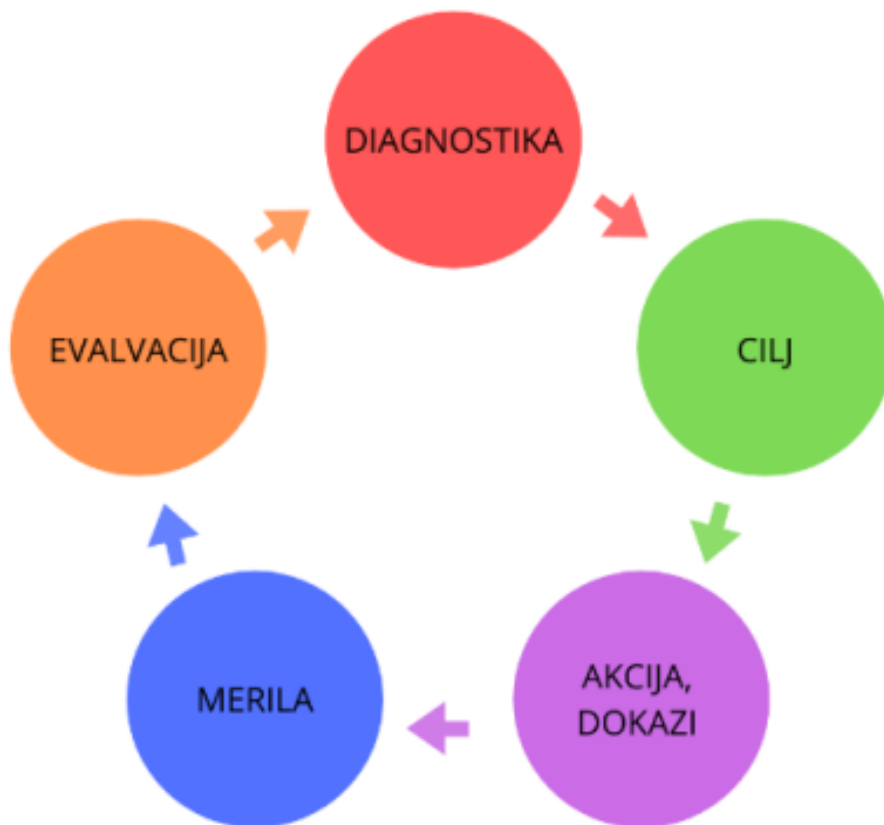
Učitelj z ustreznimi aktivnostmi in zastavljanjem odprtih, problemskih vprašanja spodbuja učenčevo razmišljanje.

Sedmi korak: Samovrednotenje ,vrstniško vrednotenje

Učenec vrednoti svoje (ali sošolčevo znanje) in dosežke na podlagi kriterijev uspešnosti, ki so jih oblikovali v razredu. Reflektira proces lastnega učenja – svoje nadaljnje korake za delo (Brodik, b. d.).

3.3. Model, ki ga razvija M. Peršolja

M. Peršolja v svojem priročniku razloži, da je formativno spremljanje sestavljeno iz posameznih prvin, ki so prisotne v vseh modelih. Čeprav so med njimi opazna določena vsebinska odstopanja, sta glavni razliki predvsem poimenovanje in njihovo zaporedje v učnem procesu. Pravi, da je sama sprva uporabljala linearno strukturo prvin. Po približno treh letih sodelovanja v projektih, samoizobraževanja in predstavljanja vsebin kolegom pa je na podlagi izsledkov iz svoje prakse ugotovila, da se pri formativnem spremljanju vsakič znova vračamo na začetek, kjer za pot do cilja izberemo drugo pot. Prvine je preoblikovala v ciklično zaporedje aktivnosti, po katerem se ravna še danes, saj pravi, da se v našem okolju model odlično obnese (Prošek, 2020).

Slika 2. Shema formativnega spremljanja (Peršolja, 2019)

Diagnostika predznanja

Učiteljev prvi korak v novem sklopu ali temi mora biti ugotavljanje predznanja. Diagnostika je učiteljeva prva povratna informacija, ki mu pove, kje mora pričeti z obravnavo snovi. Hkrati že odkriva učence z šibkejšim ali močnejšim znanjem na posameznem področju ter spoznava, kaj jih zanima, za kaj so motivirani. Ob tem nastajajo cilji, ki jih učenci ponotranjijo in jim v nadaljevanju učenčevega procesa sledijo.

Cilji

Druga faza v shemi je namenjena načrtovanju poti do cilja. Učenci vedo, kam želijo priti, zato si lažje zberejo način dela, ki jih bo popeljal na cilj. V tem koraku učenci razvijajo sposobnosti meta učenja-učijo se učiti. Premišljujejo o tem, kako se najhitreje in najlažje učijo, kje in s kom se želijo učiti ter kdaj od učenja največ odnesejo.

Akcija, dokazi

Glavni namen faze aktivnega učenja je, da so učenci aktivni, učitelji pa prisotni le kot usmerjevalci in opazovalci. Spodbuja se medsebojno učenje učencev. Drugi glavni namen te faze je pridobivanje dokazov. Več kot jih je, boljši je vpogled v napredek. Pomembno je, da imajo tudi učenci besedo pri izbiri načina, na katerega bodo pokazali svoje znanje.

Merila

Naslednji korak v procesu je izdelava meril, ki omogočijo vrednotenje izdelka. Gre za kriterije, ki jih učenci oblikujejo skupaj z učiteljem, običajno na podlagi vzorčnega izdelka. Učencem omogočajo vpogled v naučeno snov in pridobljene spretnosti, še bolj pomembno pa je, da točno vedo, kaj mora znati in narediti, da bodo uspešni.

Evalvacija

Zadnja faza je hkrati tudi prva. Celoten krog lahko izvedemo tolikokrat, dokler s svojim znanjem in dosežki nismo popolnoma zadovoljni. V šoli se tega ne da početi v neskončnost, zato se učenci v vse naslednje kroge podajo običajno sami doma, ves čas pa imajo na voljo podporo in pomoč svojega učitelja. Ravno zaradi opisanega je avtorica linearno shemo spremenila v ciklično-tako, kjer je vsako konec lahko hkrati tudi nov začetek (Peršolja, 2019).

4 ELEMENTI FORMATIVNEGA SPREMLJANJA V VRTCU

Različni otroci za doseganje različnih učnih ciljev potrebujejo različno veliko časa, zato se lahko zgodi, da v tem hitenju ne poglobijo svojega znanja. Učitelj učne vsebine sicer predela, vprašanje pa je, koliko učencev v resnici učne cilje tudi doseže (Holcar Brunauer idr., 2017).

Na otrokov razvoj in napredek pri učenju vplivajo na videz zelo preprosti elementi formativnega spremljanja. Vsak element lahko uvajamo posebej ali pa jih uvajamo več oziroma vse hkrati v različnih delih izvedbenega kurikula.

Slika 3: Elementi formativnega spremljanja v vrtcu (ZRŠŠ, 2016)

4.1. Aktivna vključenost otrok v proces

Prvi element formativnega spremljanja poudarja pomen vključevanja otrok v načrtovanje dejavnosti, spremljanje njihovih dosežkov in spodbujane razmišljanja o aktivnostih ter učenju v oddelku. Pri tem otroci razvijajo občutek nadzora nad okoljem in občutek, da na okolje lahko vplivajo in ga spreminjajo. Otroci postajajo vse bolj samostojni in prevzemajo odgovornost za svoje učenje.

Vzgojitelj otroke z njihovimi idejami, željami, pobudami, ki predstavljajo njihovo znanje/vedenje oz. predznanje, vključi v načrtovanje vzgojni-izobraževalnega dela. Preveri tudi, ali so otroci tudi razumeli kaj se od njih pričakuje. Vzgojitelj otroke spodbuja k razmišljanju in učenju s postavljanjem dobrih vprašanj. Otrokove odgovore pozorno posluša in se nanje premišljeno odziva. Odzivi in odgovori otrok nam sporočajo, kako nekaj razumejo. Iz njih izhajamo pri načrtovanju nadaljnjega učenja. Spodbujamo jih, da skupaj opredelijo cilje in premislijo o možnostih, kako jih bodo dosegli. To pomeni, da se vzgojitelj skupaj z otroki

dogovori o tem, kaj bodo počeli, kako in zakaj. Vzgojiteljeva strokovna odgovornost je, da zagotavlja uravnoteženo uresničevanje ciljev posameznih področij dejavnosti kurikula za vrtce. Pri tem mora vzgojitelj natančno vedeti, na kateri točki razvoja in učenja je posamezen otrok in na kateri je cela skupini otrok ter do kam jih lahko pripelje v razvoju in učenju.

Pri tem smo pozorni da:

1. zagotavljamo visoko stopnjo aktivne vključenosti otroka;
2. opogumljamo otroke, da dajejo pobude za uresničevanje svojih interesov;
3. spodbujamo otroke, da sprašujejo;
4. prilagajamo didaktične pristope in načine (glede na rezultate spremljanja);
5. sprejemamo in podpiramo načrte otrok in glede na to, kako jih izražajo;
6. upoštevamo otrokovo predznanje, ugotovitve, ideje;
7. načrtujemo in evalviramo skupaj z otroki.

4.2. Dokazi

Drugi element vzgojitelju nalaga, da v neposrednem vzgojno-izobraževalnem delu oz. procesu na različne načine zbira in dokumentira dokaze o razvoju in učenju otrok. Dokumentiranje je zapisovanje opaženega v procesu spremljanja, zbiranje in opremljanje izdelkov otrok, fotografije in snemanje. S fotografiranjem si vzgojitelj pridobi dokaze, iz katerih je razviden proces napredka, razvoja in učenja otrok. Vzgojitelj dokaze pridobi neposredno pri igri otrok, v dnevni rutini in pri vodenih dejavnostih. Otroci svoje dosežke predstavljajo na načine, ki jih izberejo sami oz. v dogovoru s skupino in vzgojiteljem. Vzgojitelj pozorno spremlja dejavnost in igro otrok, interakcije med otroki in odraslimi. Vzgojitelj otroke postopoma uči o pomenu zbiranja in dokumentiranja dokazov, ki se običajno začne z odnosom vzgojitelja do prvih izdelkov otrok, njegovimi komentarji o izdelkih, opremljanjem in shranjevanjem le-teh skupaj z otroki. Kasneje navaja otroke, da sami shranjujejo izdelke na dogovorjen način. Lahko pa skupaj z otroki zapisuje njihova vprašanja, izjave, komentarje, pogovore, ipd. Z zbiranjem in dokumentiranjem dokazov o otrokovem učenju in razvoju, z reflektiranjem in uporabo dokazov v vzgojno-izobraževalnem procesu je optimalno in ustrezno spodbujano tako aktualno kot prihodno učenje otrok.

Pozorni smo, da:

1. pozorno poslušamo otroke;
2. otroke opazujemo pri igri in dejavnostih;
3. se v igro vključujem kot enakovreden partner;
4. spodbujamo otroke k postavljanju vprašanja;
5. upoštevamo predznanje otrok, njihove interese in pobude;
6. zbiramo dokaze o učenju in razvoju otrok ter jih dokumentiram na različne načine;
7. otroke učimo strategij iskanja, zbiranja, urejanja in dokumentiranja informacij;
8. otroke učim zbiranja dokazov.

4.3. Povratna informacija

Vzgojitelj naj vsakemu otroku zagotavlja kakovostne povratne informacije, ki usmerjajo njegov razvoj in učenje. Povratne informacije morajo biti osredinjenе na dejavnost otroka in ne na njegove lastnosti. Povratna informacija naj bo otrokom razumljiva, smiselna, pravočasna in ustrezna. Pomembno je, da vzgojitelj spoštuje otrokov način razmišljanja in ga spodbuja, da opisuje svoje izkušnje. Pozoren mora biti da ne vrednosti otrokovih odgovorov in izjav v smislu pravilno ali napačno. Otroka lahko spodbuja k nadaljnjemu razmišljanju z dodatnimi vprašanji. Otrokova vprašanja in komentarje vzgojitelj uporabi pri vodenju nadaljnega pogovora tako, da mu zagotovi ustrezno povratno informacijo, ki otroka podpre pri njegovem nadaljnjem razvoju in učenju. Vzgojitelj otroke postopoma uči, da začnejo dajati povratne informacije tudi drug drugemu.

Pozorni smo, da:

1. otrokom zagotavljamo sprotno in smiselno povratno informacijo;
2. na podlagi povratne informacije prilagajamo didaktične pristope in način dela;
3. je povratna informacija otrokom spodbuda za nadaljnje učenje in razvoj;
4. otroci s povratno informacijo dobijo ustrezen in smiseln kontekst za igro in učenje.

4.4. Učenje otrok od otrok

Pomembno je, da vzgojitelj organizira učno okolje, v katerem učenci sodelujejo in se učijo drug od drugega. Vzgojitelj mora spremljati, kako si otroci razlagajo in izgrajujejo svoje razumevanje stvari, dogodkov ter pojavov skozi pogovor in razpravljanje z drugimi otroki pri različnih dejavnostih v vrtcu. Pri tem se otroci učijo pomena sodelovanja med seboj, učijo se, da je pomembno razmišljanje in vedenje posameznega otroka oz. sovrstnika ter kako jim lahko to pomaga pri njihovem razumevanju in učenju. Učijo se, da lahko vsak otrok prispeva k uspehu posamezne dejavnosti v okviru svojih zmožnosti in da je uspeh skupine odvisen od udeležbe posameznika. Pozorni smo, da:

1. spremljamo otroke in opazujemo, kako sodelujejo med seboj;
2. spremljamo pogovore in interakcije med otroki;
otroku, ki se teko vključuje v skupino, pomagajo pri vključevanju in sodelovanju v skupini na različne načine (npr. zagotovimo mu pomoč drugega otroka, ki mu pri tem lahko pomaga);
3. Posameznega otroka podprem na njegovih močnih področjih;
4. Otroka ne izpostavljam, če sam ne želi;
5. Organiziram okolje tako, da spodbuja sodelovanje med otroki, hkrati pa spoštujem odločitve posameznega otroka, če ne želi sodelovati.

4.5. Vrednotenje in samovrednotenje

Pri vrednotenju in samovrednotenju dejavnosti, učenje in igre naj vzgojitelj razmisli o tem, kako naj pripravi učno okolje oz. vzgojno-izobraževalne razmere, ki bodo otroke spodbujale k

razmišljanju in odnosu do lastnega učenja in razvoja. Gre za posameznikovo in skupno učenje refleksije in evalvacije vsega, kar se je dogajalo v vrtcu in je pomembno za otroka.

Vzgojitelj pomaga otrokom, da razmišljajo o tem, kar so spoznali, česa so se naučili, kako so se počutili, kako bi lahko uporabili pridobljeno znanje drugače ipd. Tako uči otroke, da presežejo zgolj poročanje o tem, kaj so delali, počeli, naredili. Postopoma jih uči, da začnejo vrednotiti svojo udeležbo, dejavnost, igro s čimer razvijejo uvid v lastni proces učenja. Tako otroci razvijajo občutek o svojem napredku (npr. koliko so se naučili oz. kje sem bil, kaj sem mislil in kje sem sedaj, kaj zdaj vem, česar prej nisem) in ga tudi sami ovrednotijo. Ko spodbujamo vrednotenje in samovrednotenje otrok, se poleg občutka lastne vrednosti otrokom razvijajo tudi višji miselni procesi, pripovedovalne zmožnosti in njihove socialne in emocionalne spretnosti. Pozorni smo, da:

1. spodbujamo notranjo motivacijo otrok in krepim njihovo samopodobo;
2. spodbujamo otroke, da razmišljajo in pripovedujejo o tem, kaj so spoznali, česa so se naučili, kako so se počutili, kako bi lahko drugače uporabili pridobljeno znanje;
3. spodbujam otroke, da izrazijo svoje mnenje;
4. načrtujem in evalviram skupaj z otroki (Holcar Brunauer idr.; 2016).

5 GIBANJE KOT PODPORA FORMATIVEMU UČENJU

Gibanje in igra sta otrokovi osnovni potrebi, ki naj se kot rdeča nit prepletata skozi vse dejavnosti v vrtcu. Tudi igra je lahko gibalna dejavnost, ki je notranje motivirana, svobodna in odprta ter prijetna za otroke. Gibanje in igra sta način otrokovega razvoja in učenja v zgodnjem obdobju, v katerem otrok pridobi temelje za življenje. V predšolskem obdobju naj otrok pridobi čim bolj pestro in široko paleto gibalnih izkušenj, ki je osnova kasnejšim zahtevnejšim gibalnim vzorcem. Zavedati se moramo tega, da kar zamudimo v najzgodnejšem obdobju, kasneje več ne moremo nadoknaditi. Zato naj bo ta temelj kakovostno zgrajen, saj pomembno vpliva na otrokov razvoj, na kasnejše vključevanje v različne športne zvrsti in pripomore k temu, da šport postane ena izmed pomembnih sestavin kakovosti življenja v vseh starostnih obdobjih (Videmšek in Kovač, 2001). Predšolsko obdobje je obdobje temeljnega gibalnega razvoja. Otrokov organizem je najbolj dovzeten za vplive okolja v zgodnjem otroštvu, prav to pa vpliva na razvoj njegove osebnosti. Strokovnjaki so ugotovili, da vsega tistega, kar otrok zamudi v zgodnjem otroštvu, kasneje žal več ne more nadoknaditi. Zato je ena temeljnih nalog vrtca in vzgojitelja, da otrokom vsakodnevno omogoča in jih spodbuja, da z različnimi dejavnostmi v prostoru in na prostem spoznavajo in razvijajo gibalne in druge lastnosti (Videmšek, 2001).

5.1 FIT pedagogika

Zaposleni v Vrtcu Ivančna Gorica se že več kot desetletje intenzivno udeležujemo izobraževanj s področja gibanja. Znanje smo prenašali v prakso, sodelovali v različnih hospitacijah, sproti nadgrajevali znanje in spreminjali način razmišljanja tako sebi, kot pedagogom, staršem in nazadnje tudi otrokom oziroma učečim v procesu.

Zadnji dve leti smo preko kolegialnih hospitacij in na strokovnih aktivih prišli do zaključka, da se elementi formativnega spremljanja sovpadajo s Fit pedagogiko™, ki zagovarja aktivno učenje otrok in nas uči, kako otroke motivirati za učenje, kar je ključnega pomena za otrokovo prihodnost. Ker Fit pedagogika temelji tudi na postavitvi otroka v ospredje, želim nadalje predstaviti tudi njen pomen in strategije poučevanja.

Fit pedagogika...

za prihodnost naših otrok

Sodobna strategija učenja in poučevanja, katere temelj se skriva v besedi Fit (biti v dobri psihofizični kondiciji). Zajema učne pristope, s katerimi dosegamo pri učečemu v procesu učenja psihofizično ravnovesje in s tem omogočamo kakovostnejše učenje. Fit pedagogika postavlja v ospredje učenje v gibanju, gibanje skozi igro in funkcionalno raven znanja. V učne metode vključuje vse vidike posameznikovega razvoja, tako motoričnega, kognitivnega, osebnostnega, socialnega, čustvenega in telesnega. Razvoj in učenje otrok poteka celostno in zahteva harmoničen pristop k vsem omenjenim področjem, prav ta pristop pa je v ospredju pri filozofiji Fit pedagogike, saj se pomanjkanje spodbud na posameznem področju posledično odraža tudi na ostalih področjih otrokovega razvoja. Strategija učenja v gibanju se, kot že omenjeno prepleta z igro, ki je najučinkovitejša metoda učenja, saj učeče vabi v aktivno raziskovanje lastnih gibalnih zmožnosti. Ko se otroci in mladostniki skozi igro učijo gibati, se

Avbar, T.(2024):Pogostost uporabe formativnega spremljanja v povezavi z gibanjem v Vrtcu Ivančna Gorica

hkrati skozi gibanje učijo. Tako rastejo v sposobnejše osebe, iščejo rešitve, se učijo razmišljati in izzivajo svojo ustvarjalnost. Glavna cilja Fit pedagogike sta tako zdrav, celostni razvoj in doseganje boljših učnih rezultatov otrok in mladostnikov.

Fit pedagogika temelji na učenju v gibanju in strategijah učenja (aktivno, asociativno, primerjalno, izkustveno, celostno, sodelovalno in kritično učenje), fiziologiji, nevroznanosti in izobraževalni nevroznanosti ter išče svoje specifične karakteristike v razvojnih posebnostih otroka in mladostnika ter v njem samem, saj iz njega izhaja. Ne izpostavlja neuspehov, temveč poudarja pomembnost majhnih uspehov. Dosežki otrok in mladostnikov se namreč začnejo že s "pripravljenostjo poizkusiti". Sami se preizkušajo, učijo na reševanju napak, raziskujejo svoje lastne sposobnosti in omejitve, kar jih vodi k obvladovanju različnih nalog. Poleg vsega navedenega pa je Fit pedagogika sodobna, dinamična, inovativna, zabavna, pestra, motivacijska, zdrava in pozitivna učna strategija.

Pozitivni učinki FIT pedagogike

Pozitivni učinki Fit pedagogike so večplastni. Otrok in mladostnik doživljata ugodje ob učenju v gibanju, saj je spodbujena njuna naravna potreba po gibanju, sodelovanju z vrstniki in odraslimi, obenem sta visoko motivirana, osredotočena in skoncentrirana. Fit pedagogika ohranja otrokov raziskovalni duh, mu daje možnost za ustvarjalnost, spodbuja k iskanju lastnih rešitev, ga uči razmišljati, obenem pa sledi njegovemu naravnemu celostnemu razvoju, upošteva razvojna kritična obdobja in ohranja njegovo pripravljenost ter navdušenje za sodelovanje.

Vloga učitelja v procesu

Vloga učitelja v procesu otrokovega razvoja in učenja je izjemno kompleksna, zahtevna in odgovorna. Pri Fit pedagogiki so učitelji mentorji, ki z otroki in mladostniki sodelujejo, kar velja tudi obratno, da učitelji z njimi sodelujejo. Če bi se poljudno izrazili, so tekom učnega procesa učitelji režiserji, učenci pa glavni igralci. Na tak način oboji pridobivajo in dozorevajo. Vsi učiteljevi ukrepi pa so naravnani k oblikovanju pozitivnih stališč do učenja ter morajo podpirati oblikovanje pozitivne samopodobe in prijateljskega odnosa do sošolcev (otroci znajo poiskati in dati pomoč). To je pot, s katero bomo skupaj dosegli učinkovitost in napredek, naši otroci pa bodo zrasli v samozavestne, zadovoljne, zrele in zdrave osebe z visoko stopnjo funkcionalnega znanja (Barbara Konda, univ. dipl. fiziolog, avtorica Fit pedagogike™).

6 EMPIRIČNA ANALIZA

V empiričnem delu bomo predstavili rezultate raziskave, ki preučuje kakšno je trenutno stanje formativnega spremljanja in Fit pedagogike v Vrtcu Ivančna Gorica ter s kakšnimi izzivi se vzgojiteljice srečujejo pri implementaciji formativnega spremljanja z gibanjem. Za raziskavo smo uporabili kvantitativno metodo, ki vključuje anketo. S pomočjo rezultatov na koncu predstavimo svoje ugotovitve in pripravimo priporočila za celotno organizacijo.

6.1 Raziskovalna vprašanja

V zadnjih letih se je v pedagoškem svetu vse več pozornosti namenilo konceptom formativnega spremljanja in Fit pedagogike kot ključnih elementov učnega procesa v vrtcih. Formativno spremljanje poudarja kontinuirano zbiranje podatkov o napredku otrok z namenom prilagajanja učnih pristopov, medtem ko Fit pedagogika spodbuja celostni razvoj otroka skozi aktivno igro, gibanje in ustvarjalne dejavnosti. Fit pedagogika temelji na učenju v gibanju in drugih strategijah učenja. Pri Fit pedagogiki ne gre zgolj za premikanje brez osmišljenega namena. Vsako gibanje ni dovolj, da lahko dosežemo učne rezultate. Vsaka fit aktivna metoda vključuje segment sprotnega spremljanja in evalvacije. Kljub prepoznani pomembnosti teh pristopov se postavlja vprašanje, kako široko so ti koncepti implementirani v prakso v vrtcih ter kakšen je njihov vpliv na razvoj otrok.

Za razumevanje in izboljšanje uporabe formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko v vrtcih je ključno izvajanje raziskav, ki bodo osvetlile trenutno stanje, izzive in priložnosti na tem področju. V tem kontekstu smo pripravili serijo raziskovalnih vprašanj, ki naslavljajo različne vidike uporabe formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko v vrtcih. S tem želimo prispevati k boljšemu razumevanju teh pristopov ter ponuditi smernice za izboljšanje pedagoške prakse v vrtcih.

Spodaj so našeta raziskovalna vprašanja, ki predstavljajo temelj za nadaljnje raziskovanje in razpravo o uporabi formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko v vrtcih.

1. Kakšno je razumevanje in uporaba konceptov formativnega spremljanja in Fit pedagogike med vzgojitelji v vrtcu?
2. Kako se razlikuje pogostost uporabe formativnega spremljanja med različnimi področji dejavnosti (npr. gibanje, glasba, umetnost, matematika) v vrtcu?
3. Kateri dejavniki prispevajo k pogostejši uporabi formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko, in kateri ovirajo to uporabo?
4. Kako lahko dodatna izobraževanja in delavnice vplivajo na izboljšanje razumevanja in praktičnih veščin vzgojiteljev na področju formativnega spremljanja in Fit pedagogike?
5. Kako lahko izmenjava primerov dobre prakse med vzgojitelji vpliva na pogostost in kakovost uporabe formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko?
6. Kako se lahko evalvacijske metode uporabijo za spremljanje učinkovitosti ukrepov za izboljšanje uporabe formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko v vrtcu?

7. Kako lahko spodbujanje sodelovalnih praks med vzgojitelji prispeva k izboljšanju uporabe formativnega spremljanja in Fit pedagogike v vrtcu?

8. Kako se lahko ugotovitve in ukrepi, predlagani v raziskavi, uporabijo za izboljšanje učnih izkušenj otrok v vrtcu in spodbujanje njihovega celostnega razvoja?

Ta raziskovalna vprašanja ponujajo različne možnosti za raziskovanje in razumevanje uporabe formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko v vrtcih ter potencialne strategije za izboljšanje te prakse.

6.2 Metodologija raziskave

Naloga je razdeljena na dva dela, in sicer na teoretični in empirično-raziskovalni del. V teoretičnem delu je pozornost najprej namenjena opredelitvi formativnega spremljanja ter prikazu različnih modelov le tega. Sledi mu prikaz na kakšen način lahko formativno spremljanje uvedemo v vrtec in kako ga lahko podkrepimo s Fit pedagogiko. Glavna metoda raziskovanja v teoretičnem delu je metoda deskripcije. Ta je dodatno podkrepljena z metodama kompilacije in komparacije, saj je teoretičen del vsebovan na podlagi povzemanja in primerjave ugotovitev oziroma pogledov različnih avtorjev.

Raziskovalni del pa je zasnovan na podlagi kvantitativne raziskave, pri kateri smo uporabili deskriptivno metodo. Za kvantitativno raziskavo smo oblikovali anketo z zaprtimi tipi vprašanj, ki je namenjena zaposlenim v Vrtcu Ivančna Gorica. Z njo smo ugotavljali kako pogosto uporabljajo formativno spremljanje na posameznih področjih in s kakšnimi izzivi se soočajo pri tem. S tem smo želeli oblikovati priporočila za celotno organizacijo.

6.3 Oblikovanje in izvedba ankete

Za izvedbo raziskave smo oblikovali anketni vprašalnik zaprtega in odprtega tipa. Vprašalnik smo oblikovali sami na podlagi tuje znanstvene literature. Anketni vprašalnik je sestavljen iz dveh delov, in sicer smo v prvem postavili demografska vprašanja, v drugem pa se vprašanja nanašajo na izkušnje in izzive formativnega spremljanja pri delu.

V prvem sklopu vprašanj sprašujemo po spolu in starosti anketirancev ter dodatno o dolžini delovne dobe, v kateri starostni skupini posameznik poučuje ter koliko let izkušenj imajo s področja formativnega spremljanja ter Fit pedagogike.

V drugem sklopu vprašanj smo najprej postavili tri vprašanja, na katera anketiranec odgovarja s pomočjo Likertove petstopenjske ordinalne lestvice. Prvi dve lestvici se nanašata na oceno kompetenc s področja formativnega spremljanja ter Fit pedagogike. Anketiranec pri vsakem področju oceni koliko se strinja z oceno kompetenc, in sicer 1 pomeni, da posameznih kompetenc nima razvitih, 5 pa pomeni, da so kompetence zelo dobro razvite.

Zadnja lestvica se nanaša na pogostost uporabe formativnega spremljanja na posameznih področjih, kjer anketiranec ponovno pri vsakem področju označi koliko se z njo strinja, in sicer

1 pomeni, da na področju formativnega spremljanja nikoli ne uporablja, 5 pa pomeni, da ga uporablja vedno. Področja, za katera smo preverjali uporabo formativnega spremljanja, so zbrana v tabeli 1.

Tabela 1: Področja, za katera smo preverjali uporabo formativnega spremljanja

Področja	
1	Jezik
2	Matematika
3	Glasba
4	Družba
5	Narava
6	Umetnost
7	Gibanje

V predzadnjem vprašanju smo anketirancem pripravili seznam dejavnikov (zbrani v tabeli 2), za katere smo želeli preveriti kateri od njih predstavljajo oviro oziroma zadržek, da formativno spremljanje v povezavi s Fit pedagogiko ne uporabljajo pogosteje. Anketiranec je lahko izbral več dejavnikov, na koncu pa je imel možnost dopisati še druge dejavnike, ki niso bili zbrani na seznamu.

Tabela 2: Dejavniki, ki ovirajo ali zadržujejo anketirance za uporabo formativnega spremljanja

Dejavniki	
1	Veliko otrok v skupini
2	Nič
3	Ideje
4	Pomanjkanje časa
5	Premalo znanja o formativnem spremljanju
6	Premalo znanja o Fit pedagogiki
7	Za ta način dela je potrebno veliko dodatne motivacije
8	Premalo zagona za pripravo
9	Počutim se premalo kompetenten/-na
10	Bolj mi ležijo druga področja, kjer sem uspešen/-na
11	Mislím, da bi mi vzelo preveč časa za pripravo, jaz pa želim, da otroci izkoristijo čas za splošno gibanje
12	Ne vem
13	Uporabljam in povezujem ju ves čas vzgojnega procesa
14	To je zame preobremenjujoče
15	Zgolj lastne omejitve
16	Dostop do rekvizitov, telovadnice
17	Oboje uvajam postopoma
18	Razumevanje in vpeljevanje obojega hkrati je prevelik zalogaj

19	Prevelike zahteve na ravni vrtca
20	Ne strinjam se, da je to tako zelo pomembno za vzgojo otrok
21	Drugo

V zadnjem vprašanju smo ponovno pripravili seznam dejavnikov (zbrani v tabeli 3), za katere smo želeli preveriti ali bi pomenili spodbudo za uporabo formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko. Tudi tukaj je anketiranec lahko izbral več dejavnikov, na koncu pa je imel možnost dopisati še druge dejavnike, ki niso bili zbrani na seznamu.

Tabela 3: Dejavniki, ki spodbujajo uporabo formativnega spremljanja

Dejavniki	
1	Dejavnosti pogosto načrtujem in povežujem obe področji
2	Kakšen dodatni primer dobre prakse
3	Več izkušenj za bolj pogosto uporabo
4	Mislím, da imam toliko znanja, da lahko spodbudim druge v kolektivu
5	Pomoč sodelavk, ki so bolj kompetentne
6	Več dokazov, zakaj se ti dve področji dobro dopolnjujeta
7	Nič
8	Imeti bi morala več prostora za izvedbo
9	Bolj motivirane otroke v skupini
10	Več dodatne literature
11	Več samozavesti
12	Imam vse pogoje
13	Formativno spremljanje in Fit pedagogiko hkrati je težko ne uporabljati, ko ju enkrat osvojiš
14	Izobraževanja
15	Trudim se, da ju izvajam v največji meri
16	Drugo

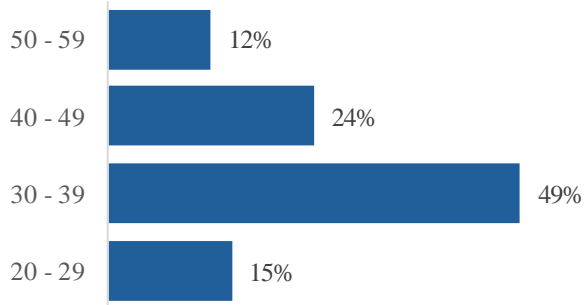
Anketni vprašalnik smo pripravili v programu Microsoft Wordu in jo natisnili. Anketo smo namreč v fizični obliki razdelili zaposlenim v Vrtcu Ivančna Gorica med 15.1.2024 do 19.1.2024, na aktivih zaposlenih, ki so potekali v tem tednu. Na začetku ankete je bilo vsakemu posamezniku obrazloženo, da gre za anonimno zbiranje podatkov. Anketni vprašalnik je na voljo v prilogi 1.

Odgovore smo nato vnesli v program Microsoft Excel, kjer smo pripravili bazo ter izračunali naslednje statistike: frekvence, deleže in srednje vrednosti.

6.4 Opis vzorca

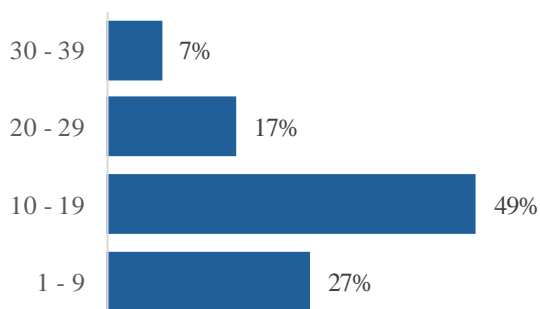
Na anketo je odgovorilo 41 anketirancev, ki so bile vse ženskega spola. Med njimi je bilo največ (49 %) anketirank, starih od 30 do 39 let, nato pa od 40 do 49 let (24 % anketirank). Ostale anketiranke so bile stare od 20 do 29 let in od 50 do 59 let.

Slika 1: Starost anketirancev

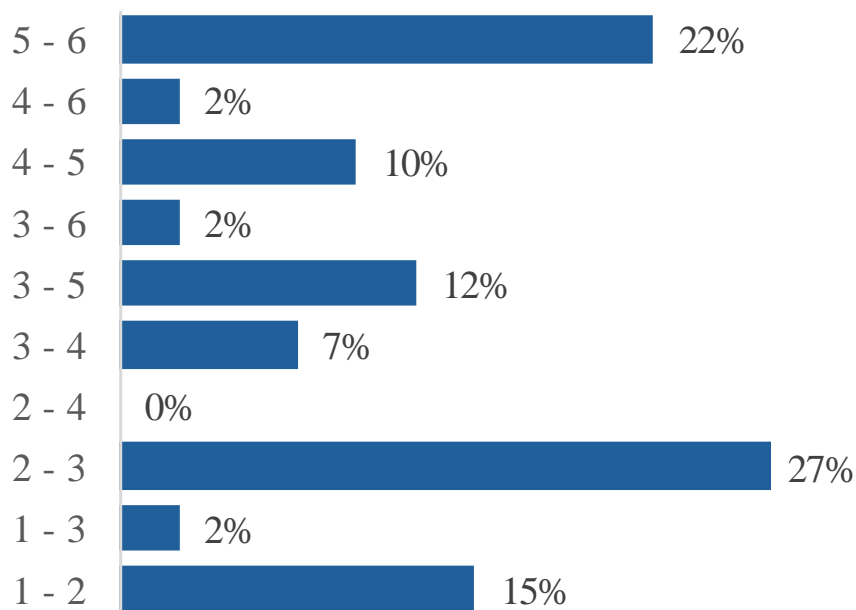
Največ anketirank ima opravljenih od 10 do 19 let (49 %) delovne dobe. 27 % anketirank ima opravljenih od 1 do 9 let delovne dobe, ostale pa imajo za sabo več kot 20 let delovne dobe.

Slika 2: Delovna doba anketirancev

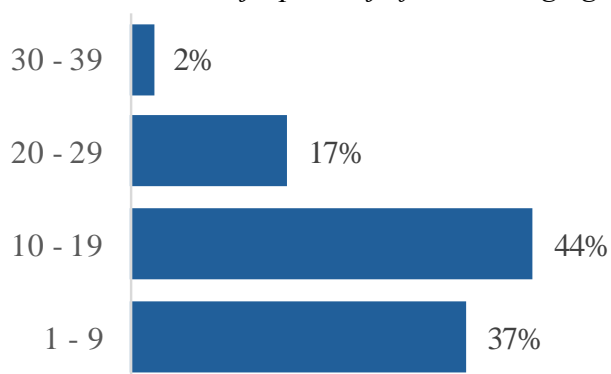
V Vrtcu Ivančna Gorica imamo odprtih 44 oddelkov, ki pokrivajo 10 različnih starostnih skupin otrok. Anketiranke, ki so odgovorile na anketni vprašalnik, so zastopale vse starostne razrede, razen od 2 do 4, kjer odgovora nismo prejeli.

Slika 3: Starostne skupine v katerih poučujejo anketiranci

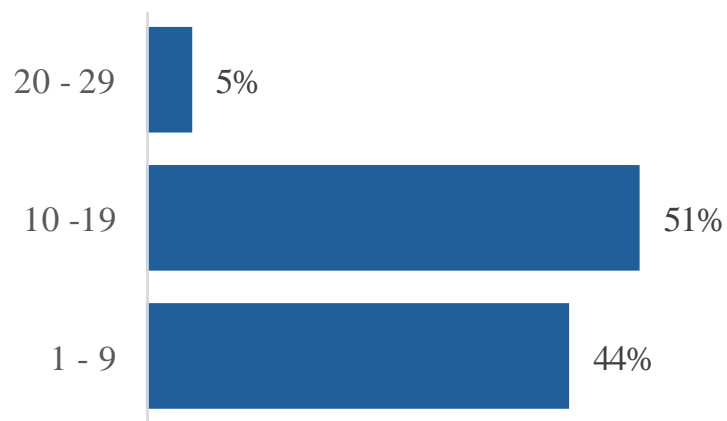
Največji delež (44 %) anketirank ima izkušnje s področja formativnega gibanja od 10 do 19 let. Sledijo mu anketiranke, ki imajo izkušnje od 1 do 9 let, ostale pa nad 20. Rezultati so podobni rezultatom dejanske delovne dobe anketirank.

Slika 4: Število let izkušenj s področja formativnega gibanja

Pri vprašanju koliko let imajo anketiranke izkušnje s področja Fit pedagogike smo dobili podobne odgovore kot za izkušnje s področja formativnega gibanja. Največ anketirank (51 %) ima izkušnje od 10 do 19 let, sledijo pa jim anketiranke z 1 do 9 let izkušenj. Le 5 % anketirank pa ima izkušnje od 20 do 29 let.

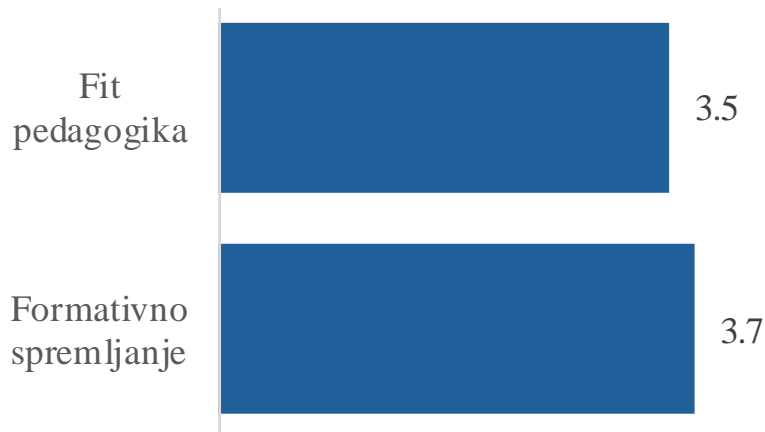
Slika 5: Število let izkušenj s področja Fit pedagogike

7 REZULTATI

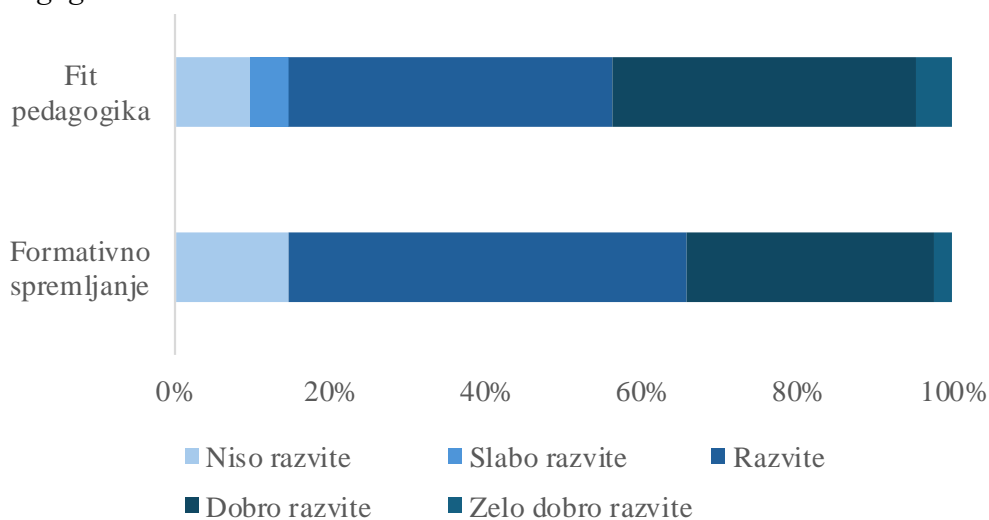
Najprej smo želeli preveriti, kako anketiranke ocenjujejo svoje kompetence s področja formativnega spremljanja in Fit pedagogike. Njihove povprečne ocene lahko vidimo v sliki 6.

Slika 6: Povprečne ocene kompetenc s področja formativnega spremljanja in Fit pedagogike

Anketiranke so za oba področja ocenile, da so njihove kompetence v povprečju razvite do dobro razvite. Pri tem so za 0,2 bolj ocenile svoje kompetence iz področja formativnega spremljanja.

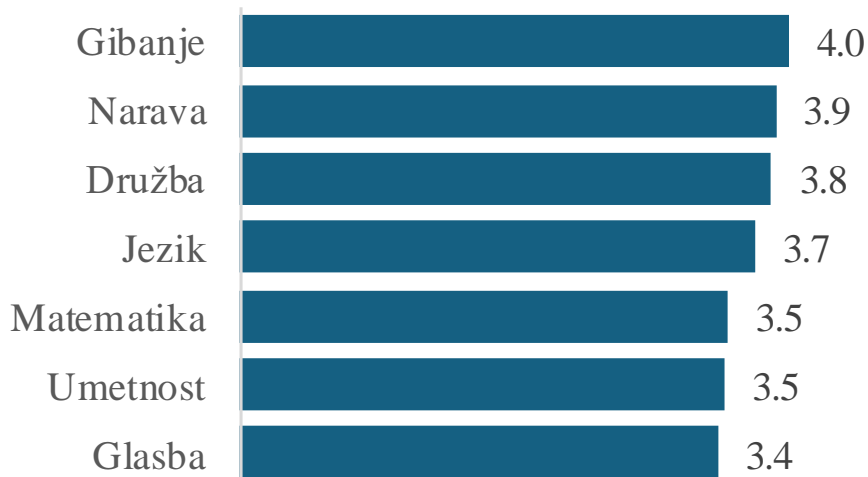
Slika 7: Odstotkovni prikaz ocen kompetenc s področja formativnega spremljanja in Fit pedagogike

Iz slike 7 lahko vidimo, da so najpogosteje (51 %) na področju formativnega spremljanja anketiranke odgovorile z "Razvite". Sledi odgovor "Dobro razvite", s katerim je odgovorilo 32 % anketirank ter s 15 % odgovor "Niso razvite". Le 2 % anketirank je odgovorilo z "Zelo dobro razvite", nobena pa ni podala odgovora "Slabo razvite". Na področju Fit pedagogike so anketiranke najpogosteje (41 %) odgovorile z odgovorom "Razvite" ter z odgovorom "Dobro razvite", s katerim je odgovorilo 38 % anketirank. 10 % anketirank je svoje kompetence ocenilo z odgovorom "Niso razvite", po 5 % anketirank pa je odgovorilo s "Slabo razvite" in "Zelo dobro razvite".

Nato nas je zanimalo, kako pogosto anketiranke uporabljajo formativno spremljanje na sedmih različnih področjih. Na sliki 8 so prikazane povprečne ocene, ki kažejo ali posameznik uporablja formativno spremljanje ali ne.

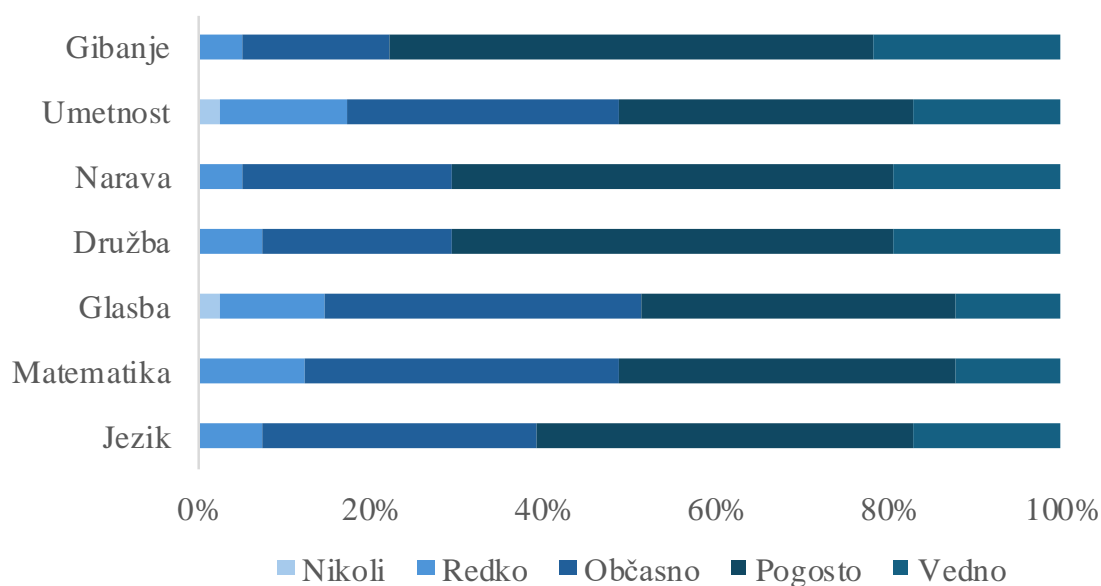
Slika 8: Povprečne ocene pogostosti uporabe formativnega spremljanja po področjih

Anketiranke najpogosteje uporabljajo formativno spremljanje na področju “Gibanje”, kjer so pogostost uporabe v povprečju ocenile s 4,0. Sledi mu področje “Narava”, s povprečno oceno 3,9, “Družba” s 3,8 ter “Jezik” s povprečno oceno 3,7. To so tudi področja, ki imajo višjo oceno pogostosti uporabe formativnega spremljanja, kot je splošna ocena vseh področij (3,6). Najmanj pogosto uporabljajo formativno spremljanje na področju “Glasba”, s povprečno oceno 3,4 ter na področjih “Umetnost” in “Matematika”, kateri imata enako povprečno oceno pogostosti 3,5.

Iz slike 9 lahko vidimo, da so anketiranke z odgovorom “Nikoli” ocenile uporabo formativnega spremljanja le na področjih “Umetnost” in “Glasba”, pa še to sta s tem odgovorom odgovorila le 2 % anketirank. Iz slike je vidno, da so anketiranke na vseh področjih najpogosteje odgovarjale z odgovorom “Pogosto”, s čimer so največkrat (56 %) ta odgovor podale na področju “Gibanje”. Odgovor “Vedno” so anketiranke odgovorile na vseh področjih, in sicer največ (22 %) anketirank je s tem odgovorom odgovorilo na področju “Gibanje”, najmanj (12 %) pa na področjih “Matematika” in “Glasba”.

Slika 9: Odstotkovni prikaz pogostosti uporabe formativnega spremljanja po področjih

Od anketirank smo želeli pridobiti mnenja, kaj jih ovira oziroma zadržuje, da formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko ne uporabljajo pogosteje. Vsaka anketiranka je pri tem vprašanju lahko podala več različnih odgovorov.

Slika 10: Odstotkovni prikaz pogostosti izbire ovir

Iz slike 10 lahko vidimo, da več kot polovica (56 %) anketirank nima pravih idej, na kakšen način bi lahko pogosteje uporabljale formativno spremljanje v povezavi s Fit pedagogiko. 34 % anketirank ocenjuje, da imajo premalo znanja tako o formativnem spremljanju kot o Fit pedagogiki. Tretina anketirank se tudi ne počuti dovolj kompetentne, da bi to pogosteje uporabljale. Sledita oviri “Pomanjkanje časa” ter “Zgolj lastne omejitve”, kar je izbralo 15 % anketirank, 12 % pa vidi oviro v tem, da imajo preveč otrok v skupini. Kar 39 % anketirank glede na odgovore v svoj proces že postopoma uvaja oboje, 10 % pa ju uporablja in povezuje ves čas vzgojnega procesa. 27 % anketirank ovir ne vidi oziroma ne vejo (5 %), kaj jih ovira. Nobena od anketirank ne misli, da bi ji za pripravo tega vzelo preveč časa, da je zanjo uporaba preobremenjujoča, da bi imele težave z dostopom do rekvizitov ali telovadnice, da ima vrtec prevelike zahteve, da gre za prevelik zalogaj pri vpeljevanju ali da bi katera mislila, da to ni pomembno za vzgojo otrok. So pa imele anketiranke pri tem vprašanju možnost, da oviro dopišejo same, kar je storila samo ena anketiranka, ki vidi oviro v tem, da ima v oddelku otroke različnih starosti in razvojnih stopenj.

Pri zadnjem vprašanju pa smo anketiranke povprašali kaj bi jih spodbudilo, da bi formativno spremljanje v povezavi s Fit pedagogiko uporabljale pogosteje. Tudi tukaj je lahko vsaka anketiranka izbrala več odgovorov.

Slika 11: Odstotkovni prikaz pogostosti izbire spodbud

Iz slike 11 lahko vidimo, da si kar 68 % anketirank želi predstavitev dodatnih primerov dobre prakse oziroma da bi bili ti bolj konkretni, kot je ena od anketirank dopisala med dodatne odgovore. 49 % anketirank si želi pridobiti več izkušenj, 34 % pa si jih želi dodatnih izobraževanj oziroma dodatne literature (24 %). 54 % anketirank se sicer že trudi, da ju izvaja v največji meri oziroma 24 % jih pogosto načrtuje in povezuje pri svojem delu. Nobena od anketirank ne meni, da ima dovolj znanja, da bi lahko spodbudila tudi druge v kolektivu.

6.5. Odgovori na odprta vprašanja v okviru anketnega vprašalnika

Poleg količine dragocenih podatkov, ki sem jih pridobila z anketnim vprašalnikom, sem se odločila še za izvedbo dveh odprtih vprašanj, ki so obravnavala osebne refleksije naših strokovnih delavk. S tem pristopom sem želela izpostaviti tiste vzgojiteljice, ki so že presegle meje običajnega in svoje bogato znanje aktivno uporabljajo v praksi, obenem pa ga delijo z ostalimi zaposlenimi v našem zavodu. Njihovi odgovori so ponudili izjemno poglobljen vpogled v trenutno situacijo ter dragocene uvide, kako lahko še naprej izboljšujemo naše delo in dosežemo najvišjo raven učinkovitosti.

Odgovori na enajsto in dvanajsto raziskovalno vprašanje

1. strokovna delavka:

“V našem oddelku smo doslej imeli izjemno pozitivne izkušnje z učinki formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko na razvoj otrok. Opazili smo, da ta pristop omogoča bolj individualizirano in prilagojeno učenje, ki je usmerjeno v specifične potrebe vsakega otroka. S tem smo lahko bolj natančno spremljali napredek otrok na različnih področjih, vključno z akademskimi veščinami, socialnimi interakcijami in čustvenim razvojem. Poleg tega smo opazili, da so se otroci bolj angažirali pri učenju, postali so bolj samozavestni in motivirani za doseganje svojih ciljev. Skupaj s Fit pedagogiko, ki spodbuja gibanje in celostni razvoj, smo opazili tudi izboljšanje otrokove telesne kondicije, motoričnih sposobnosti in splošnega zdravja.

Oceno dolgoročnih koristi formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko za razvoj otrok v vrtcu vidim kot izjemno pozitivno. Menim, da je ta pristop izjemno vreden časa, truda in virov, ki jih vlagamo kot vzgojitelji. S spremljanjem otrokovega napredka in prilagajanjem učnih pristopov glede na individualne potrebe smo lahko priča celovitemu razvoju otrok na različnih področjih, vključno z akademskimi, socialnimi in čustvenimi veščinami. To je ključno za njihov uspeh ne le v šoli, temveč tudi v življenju.

Kot vzgojiteljica sem opazila več pomembnih sprememb pri otrocih, ki so posledica uporabe formativnega spremljanja in Fit pedagogike. Najbolj opazne spremembe so se pojavile na področju njihovega učnega napredka in samozavesti. Otroci so postali bolj samoiniciativni pri učenju, razvili so večjo vztrajnost pri reševanju problemov ter pridobili večjo samozavest pri izražanju svojih idej. Poleg tega so se izboljšali tudi njihovi medosebni odnosi in sposobnost sodelovanja v skupini (Perpar, A.)”

2. strokovna delavka:

“Fit aktivne metode so se izkazale zelo učinkovite na različnih področjih razvoja. Predvsem bi poudarila spoznavni razvoj, kjer se krepi mišljenje, govor, pomnjenje in spomin, ravno tako se krepi telesni razvoj, socialni in čustveno-osebni razvoj.

Z uporaba Fit pedagogike se bistveno olajša sam učni proces tudi v vidika medosebnih odnosov. Otroške misli so med izvajanjem izredno aktivne in spodbudno naravnane tudi s strani medsebojnih odnosov. Otroci se imajo tako možnost naučiti socialne tolerance, se uriti iskati rešitev v paru ali množici in si tako krepijo sociale veščine. V takem izkušensko bogatem okolju ima vsak otrok možnost poiskati nekaj, s čimer se bo vzpodbudila njegova lastna aktivnost. Pedagog s tako uporabo tovrstne pedagogike z svojim jasnim namenom in ciljem zagotovi vzpodbudno učno okolje z jasnimi navodili, ki otroke vzpodbudi k aktivnosti.

Formativno pomeni sprotno spremljanje, je proces ki usmerja učno pot. Formativno spremljanje običajno poteka nepretrgoma med samim procesom učenja, tovrstna metoda dela otroke podpira in jim pomaga z dajanjem povratnih informacij.

Formativno spremljanje je značilno za fenomenološki, celostni pristop, ki izhaja iz globljega razumevanja otroka ter njegovega predznanja.

Formativni pristop omogoča uvid v napredovanje posameznega otroka z izvajanjem sistematičnega opazovanja, spraševanja, testiranja. Redno spremljanje učinkovitosti otrok naj bi preprečilo večje odstopanje med otrokovimi dejanskimi spretnostmi in učnimi zahtevami okolja.

Uporaba Fit pedagogike bi lahko označili kot trajnostni napredek pri poučevanju v prihodnosti. Menim, da pedagoga po eni strani razbremeni, saj so otroci ves čas aktivni in hkrati pridobivajo znanje na zabaven in posledično tudi gibalen način, kar prispeva k boljši koncentraciji in zapomnitvi znanja.

Menim, da je učni proces z uporabo metode formativnega spremljanja kakovostnejši in predvsem aktivnejši. Otrokom da boljšo priložnost za razvijanje zmožnosti samovrednotenja lastnega dela, kar sodi med pomembne cilje samega razvoja.

Vzgojiteljevo redno opazovanje in spremljanje učnega procesa mu omogoča, da hitreje ugotovi, kako otroci napredujejo in temu primerno prilagodi sam proces učenja. Otroci se skozi igro učijo gibati in se skozi gibanje učijo. Sami poizkušajo, se učijo na napakah, raziskujejo lastne sposobnosti in omejitve, kar vse skupaj vodi k obvladovanju nalog.

FIT pedagogika upošteva razvojne značilnosti otroka, njegove fiziološke karakteristike, psihomotorično učenje in temelji gibalni aktivnosti, nevroznanosti, kritičnem mišljenju, timski harmoniji. Vzgojitelji z otroki aktivno sodelujejo, prav tako tudi obratno. Vzgojitelji otroke spodbujamo k napredku, a nikoli k pretiravanju (Kavšek, B.)«

3. strokovna delavka:

»V našem oddelku smo opazili številne pozitivne spremembe pri otrocih, ki so posledica uporabe formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko. Otroci so postali bolj

Avbar, T.(2024):Pogostost uporabe formativnega spremljanja v povezavi z gibanjem v Vrtcu Ivančna Gorica

osredotočeni, zbrani in motivirani za učenje. Opazili smo tudi večji interes otrok ter izboljšanje njihove sposobnosti sledenja navodilom, upoštevanja pravil in razvijanja sodelovanja v skupini. Poleg tega se je povečala verbalna komunikacija med otroki, kar je ključno za njihov razvoj.

Najbolj opazne in pomembne učinke formativnega spremljanja in Fit pedagogike smo opazili v različnih situacijah. Na primer, aktivno branje zgodb ali pesmi v gibanju je otrokom omogočilo hitrejšo učenje, saj so bili že med gibanjem bolj angažirani. Prav tako smo opazili, da so otroci bolj vztrajni in motivirani pri igri, kot je na primer igra KOLESAR, kjer so usvajali pesem skozi gibanje.

Dolgoročno ocenjujem, da je uporaba formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko izjemno koristna in vredna naložba za razvoj otrok v vrtcu. Ta pristop omogoča boljše osredotočenost otrok, krepi njihovo motivacijo za učenje ter spodbuja razvoj medosebnih odnosov in samovrednotenja.

Kot vzgojiteljica menim, da je ta pristop vreden časa, truda in virov, ki jih vlagamo. S tem načinom dela razvijamo sebe tako na profesionalnem kot osebnostnem področju. Spremljanje napredka otrok in lastnega profesionalnega razvoja nas nenehno spodbuja k izboljšanju in napredku.

Uporaba formativnega spremljanja in Fit pedagogike pozitivno vpliva na moj lasten profesionalni razvoj, saj me spodbuja k sprotneemu evalviranju dela, načrtovanju in pripravi materialov. Opažam lastne in otrokove napredke ter zadovoljstvo vseh vpletenih. Ocenujem, da je pomembnost formativnega spremljanja in Fit pedagogike kot naložbe za prihodnost otrok in mojega lastnega profesionalnega razvoja izjemno visoka. Ta pristop omogoča otrokom boljše pripravljenost za prihodnost ter spodbuja njihov celostni razvoj, kar je ključno za njihov uspeh v šoli in življenju (Pristovšek, N.)«

4. strokovna delavka:

“Opazila sem številne spremembe in napredke pri otrocih v oddelku, ki so posledica uporabe formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko. Otroci so postali bolj sproščeni in delujejo bolj kolektivno. Opazila sem, da so postali bolj sproščeni in aktivni v komunikaciji tako s strokovnimi delavkami kot z otroki. Njihova komunikacija je postala obojestranska, otroci pa so začeli aktivno podajati svoje predloge, izkušnje in predvidevanja ter jih komentirati s sogovorniki. Opazila sem tudi, da so postali bolj odprti za različna mnenja in bolj sodelovalni v skupinskih dejavnostih. Vzpostavila se je klima partnerskega odnosa, kjer so otroci postali spoštljivejši, bolj aktivni v razmišljanju ter iskanju rešitev.

Napredek otrok pri uporabi formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko se kaže na vseh področjih njihovega razvoja, vključno z gibalnim, socialno-čustvenim, kognitivnim in govornim področjem. Opazila sem tudi, da so postali samozavestnejši in da je bivanje v vrtcu za vse vključene prijetno in zabavno.

Najbolj izrazito sem opazila razvoj učenja otrok od otrok. Otroci, ki so močnejši na določenih področjih, so samoiniciativno prevzeli vlogo in odgovornost, da pomagajo otrokom, ki so šibkejši. Šibkejši otroci so ob opori pridobili na novih veščinah in znanju. Opazila sem tudi, da so otroci visoko motivirani za dejavnosti, v katerih so ves čas aktivno vključeni tako miselno kot gibalno. Uporaba celotnega telesa za pridobivanje novih izkušenj in znanj je postala stalnica v učnem procesu otrok.

Dolgoročne koristi in vrednost formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko za razvoj otrok v vrtcu ocenjujem kot izjemno visoke. Otroci so visoko motivirani za dejavnosti in ves čas aktivni, kar se odraža tudi v njihovih odzivih in počutju v vrtcu. Uporaba formativnega spremljanja in Fit pedagogike otrokom omogoča celostno vključenost na čustvenem, miselnem in telesnem nivoju, kar jim daje občutek varnosti, sprejetosti in vpliva na okolje ter situacije v vrtcu.

Opazila sem, da je v oddelku manj konfliktov, otroci so sproščeni in spontani, ter pridobivajo na vitalnosti in samozavesti. Vsak otrok napreduje v svojih zmožnostih, med otroki pa je manj tekmovalnosti in primerjanja, kar vpliva na njihovo pozitivno samopodobo. Pristop formativnega spremljanja in Fit pedagogike je tako vreden časa, truda in virov, ki jih vlagam kot vzgojiteljica, saj njegovi učinki pozitivno vplivajo na kvaliteto bivanja vseh vključenih v vrtcu.

Na moj lasten profesionalni razvoj imata formativno spremljanje in Fit pedagogika ogromen vpliv. Omogočata mi evalvacijo in samorefleksijo opravljanja dela, boljšo strokovnost in fleksibilnost. Z njuno pomočjo sem bolj osredotočena na ideje in odzive otrok, kar mi omogoča lažjo motivacijo otrok za nadaljnje delo. Postala sem bolj fleksibilna in otrokom omogočam več možnosti za izražanje idej, kar mi daje občutek zaupanja.

Kljub morebitnemu strahu pred spremembami izven rutine, se s trdom in vztrajnostjo v preizkušanju novih pristopov razvijamo v boljše vzgojiteljice, s katerimi imajo otroci v vrtcu lepo. Otroci bodo v prihodnosti povezovali vrtec z enakimi občutki, kot so jih doživljali v njem, zato je ključnega pomena, da jim kot vzgojitelji omogočamo pozitivna čustva, ki jih bodo povezovali s svojim otroštvom. Formativno spremljanje in Fit pedagogika omogočata ravno to (Zavržen, B.)”

5. strokovna delavka:

»Uporaba elementov formativnega spremljanja v vrtcu je nedvomno velik doprinos k vzgojnemu procesu in gre z roko v roki z uporabo Fit pedagogike, ki je v našem vrtcu stalnica že kar nekaj let. Otroci imajo možnost participacije pri načrtovanju, izvedbi in evalviranju dejavnosti in so na ta način aktivni soustvarjalci vzgojnega procesa. V ospredju je njihova vloga, lastna aktivnost ter izražanje mnenj in interesov. Ključnega pomena je bogato in izzivalno učno okolje, ki ga soustvarjajo otroci in daje bogate možnosti za raziskovanje. Njihovi

interesi in predlogi so slišani, k realizaciji le-teh pa vodijo sami, z medsebojnim dogovarjanjem, iskanjem rešitev, učenjem drug od drugega, reševanjem izzivov in aktivnim raziskovanjem. Aktivni so vse od načrta do izvedbe aktivnosti, zato so za raziskovanje in sodelovanje pri raznovrstnih aktivnostih veliko bolj motivirani. Dejavnosti izhajajo iz njihovih predznanj. Na ta način svoja znanja utrjujejo, poglobljajo in širijo interese. Svoje veščine nadgrajujejo na podlagi interesov ter povratnih informacij, ki jo prejmejo drug od drugega, od vzgojitelja ali na podlagi lastnega vrednotenja. Velik napredek se kaže pri njihovi ustvarjalnosti, iskanju rešitev, kritičnemu vrednotenju, pri medsebojnem sodelovanju in dogovarjanju. Med otroki vlada sodelovalna klima, napredek pa se kaže tudi na področju socialnega razvoja ter pri samostojni organizaciji sredstev in prostora. Ena od ključnih prednostnih nalog v našem oddelku je v letošnjem šolskem letu razvoj socialnih veščin, ki zajema tako razvoj sodelovalnih veščin med otroki, kot tudi komunikacijske spretnosti posameznika. Nekateri otroci imajo težavo z izražanjem mnenj, izpostavljanjem in timskim delovanjem. S prepletanjem elementov formativnega spremljanja in Fit pedagogike imajo otroci možnost, da se izrazijo na različnih področjih, se preizkušajo v različnih vlogah, se učijo preko gibanja in raziskovanja. Zaradi aktivnega učnega okolja, ki ponuja številne izzive, so otroci motivirani, da z medsebojnim sodelovanjem vsi delujejo za isti cilj. Klima v oddelku je sproščena, sodelovalna in ustvarjalna, otroci imajo možnost, da se izrazijo in raziskujejo skladno z njihovimi interesi, močnimi področji in razvojnimi značilnostmi. Največji učinek se v našem oddelku kaže pri medsebojnem sodelovanju, izmenjavanju znanj in izkušenj ter učenju otrok drug od drugega. Drug drugemu so kritični prijatelji, usvajajo vrednotenje lastne aktivnosti in se učijo kritično vrednotiti raznolike ideje ter z medsebojnim sodelovanjem načrtovati ustrezne rešitve. Veliko manj je iskanja potrditve pri odraslih in tako otroci razvijajo pozitivno samopodobo in lastno vrednost. V predšolskem obdobju so ključnega pomena raznolike izkušnje, ki jih otroci ponesejo s seboj v kasnejša obdobja življenja. Zato je nujno potrebno, da jim kot strokovni delavci ponudimo bogato izkušnjsko okolje, kjer imajo veliko priložnosti za raziskovanje, sodelovanje in izražanje na različne načine. Omogočiti jim moramo vzgojno okolje, kjer so slišani in upoštevani, kjer se učijo zaznati svoje potrebe in čustva, prepoznati svoje interese, dileme in vprašanja ter jih na ustrezen način izraziti. Menim, da so posamezni elementi formativnega spremljanja odlična popotnica, ki lahko v otrokov razvoj doprinese številne prednosti in potencialne. Otroci se učijo raziskovati, vrednotiti, sodelovati in prevzemati odgovornost za načrtovanje in izvedbo aktivnosti. Naučijo se organizirati čas, fizični in socialni prostor, igralna sredstva ter se preko igre urijo v raziskovalnem in sodelovalnem učenju.

Zagotovo je vključevanje formativnega spremljanja dolgotrajen proces in se ne more zgoditi čez noč. Kot vzgojiteljica začetnica sem kritična do svojega dela, iščem izzive in načine za optimalno vodenje vzgojnega procesa, ki bo kar se da pozitivno vplivalo na razvoj vseh razvojnih potencialov, ki jih v sebi nosijo otroci. Zavedam se, da so profesionalna rast, nenehno učenje, vrednotenje in nadgrajevanje mojega dela, ključnega pomena za kakovostno vodenje vzgojnega procesa. Seveda vsaka sprememba ali novost potrebuje čas ter ogromno truda, evalviranja, učenja ter iskanja novih idej in rešitev. Ključnega pomena se mi zdi opazovanje

posameznega otroka in skupine kot celote. Le tako lahko zagledamo prednosti uvedenih sprememb in jih se vsak dan trudimo nadgrajevati na višji nivo.

Tudi sama iščem različne ideje in rešitve ter se vsakodnevno trudim v svoje delo vpeljevati tako elemente formativnega spremljanja kot tudi Fit pedagogike. Kot vzgojiteljici, mi to omogoča nov vpogled v skupino otrok, moja vloga je v ozadju, vloga otrok pa dobiva povsem novo širino. Lahko jih zagledam kot aktivne soustvarjalce, opazujem njihovo delovanje in jim še na višjem nivoju omogočam izzive in s tem napredek na vseh področjih razvoja.

Sama zaznavam veliko pozitivnih sprememb ob uporabi elementov formativnega spremljanja. Zagotovo stremim k tovrstnemu načinu dela in nadgradnji le-tega tudi v prihodnje, saj menim, da je velik doprinos k našemu delu. Zavedam se, da je možnih še veliko izboljšav, zato se trudim osebno in profesionalno rasti. Otrokom si želim ponuditi najboljše možno okolje za razvoj. Zavedam se, da s tem, ko je njihova vloga postavljena v ospredje, dobijo veliko več priložnosti, da razvijajo svoje razvojne potencialne do najvišje možne točke. Vse te priložnosti in vrline bodo nekoč postale del samostojne, avtonomne osebnosti, ki se bo oblikovala skozi vzgojno-izobraževalno obdobje. In ravno s tem zavedanjem moramo načrtovati svoje delo in vanj vpeljati morebitne spremembe, ki bodo pozitivno vplivale na otroke in omogočile, da bo predšolsko obdobje bogata popotnica za življenje. (Skubic, I.)«

6. strokovna delavka:

»Zavedanje vzgojitelja, da otroci skozi prvih šest let sebe in okolje doživljajo skozi čustva, se mi zdi ključnega pomena. Prav zaradi omenjenega me pri načrtovanju in izvajanju aktivnosti z otroki ves čas spremlja misel, da vsi, tako mi, kot otroci, aktivnosti lažje izvajamo, če te v nas zbudijo zanimanje ter smo pri samem izvajanju aktivni udeleženci. V oddelku se trudim opazovati dinamiko otrok in jim skušam podati aktivnosti, ki v njih spodbudijo zanimanje. Vedno se prepričam, na kateri točki učenja je cela skupina otrok ter do kam jih želim popeljati. Trudim se upoštevati njihovo predznanje in ugotovitve. Pri tem mi je v veliko pomoč Fit pedagogika, ki v ospredje postavlja učenje v gibanju, gibanje skozi igro in funkcionalno raven znanja. Razvoj in učenje poteka celostno in v učne metode vključuje vse vidike posameznikovega razvoja. Menim, da so Fit igre privlačne in dostopne vsem otrokom, ne glede na njihove gibalne sposobnosti ali spol. Aktivnosti so energične, zabavne in hkrati poučne. Skozi dolgoletne izkušnje in vnašanje Fit pedagogike v oddelek sem na podlagi rezultatov, ki sem jih pri otrocih skozi leta opazovala, opazila, da so otroci bolj aktivni, kar se odraža na njihovi samozavesti, razvijanju ustvarjalnosti pri iskanju rešitev, pri sposobnosti prevzemanju vlog, zmožnosti boljšega sodelovanja in dogovarjanja, v ospredje prihaja njihovo znanje, razmišljanje, pri izvajanju aktivnosti so bolj osredotočeni in so se zmožni dlje časa koncentrirati na podane aktivnosti. Glede nato, da formativno spremljanje prav tako temelji na tem, da se vzgojitelj iz vloge podajalca znanja preusmeri v vlogo usmerjevalca znanja in strmi k povečanju kakovosti znanja ter vodi v večjo vpetost otrok v sam proces učenja, menim, da Fit pedagogika in formativno spremljanje pravzaprav hodita z roko v roki. Med Fit igrami opazujem otroke in opazim, da so otroci so ves čas aktivni udeleženci, dokaze pridobivam neposredno pri igri otrok,

ki so lahko v pisni ali ustni obliki (risanje odgovorov, razpravljanje o narisnem, iskanje rešitev, ...). Opazila sem, da otroci med seboj sodelujejo, se dogovarjajo, iščejo skupne rešitve, pripravljeni so si pomagati, drug drugega dopolnjujejo in po potrebi vodijo. Moja naloga je, da otroke preko igre in lastne aktivnosti spodbujam k učenju novega in utrjevanju že znanega, k izražanju in razmišljanju. Pri tem sem pozorna, da njihovih odgovorov ne vrednotim kot pravih in napačnih, temveč jih z odprtimi vprašanji spodbujam k nadaljnjemu razmišljanju. Opažam, da se otroci bolj odzivajo na podana navodila, jih hitreje razumejo. Predvsem pa opažam njihovo srečo in veselje pri samem izvajanju aktivnosti, kot tudi pri pridobivanju novega znanja. Otroci so med izvajanjem aktivnosti bolj zbrani in vztrajni. Vloga vzgojitelja v prvih letih otrokovega življenja je zelo pomembna in hkrati kompleksna, zahtevna in odgovorna. Menim, da je pomembno, da se vsak dan učimo in razvijamo. Sama si želim z otroki sodelovati, strmela bo k temu, da bomo skupaj pridobivali novo znanje in dozorevali na vseh vidikih razvoja. Menim, da lahko z uporabo formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko pričakujemo pozitivne spremembe pri otrocih, ki so v našem oddelku že zelo opazni. V oddelku ne prihaja do večjih konfliktov, otroci so zmožni večjega dogovarjanja in sodelovanja, hkrati pa pridobivajo novo znanje preko gibanja, ki celostno vpliva na njihov razvoj (Kuhelj, T.)«

7. strokovna delavka:

» S samo Fit pedagogiko in njenimi metodami se srečujem že več kot desetletje in jo vsakodnevno vnašam v dnevno rutino oddelka, za uvajanje novih vsebin ali kot podoživljanje ali utrjevanje vsebin, za katere želim, da jih otroci dobro spoznajo. Učinki formativnega spremljanja pa se kažejo predvsem na otrocih, spodbujajo njihovo razmišljanje, obenem pa otroke s formativnim spremljanjem vključujemo v načrtovanje in izvedbo dejavnosti, za katero pokažejo interes ravno oni. Dejavnosti in vsebine so vsakodnevno bolj pestre, izhajajo iz otrok in posledično je njihov interes pri sodelovanju večji ter bolj učinkovit. Z uporabo združenih obeh metod, pa otroci razvijajo različne spretnosti ter pridobivajo še dodatna znanja z vključevanjem različnih sredstev/pripomočkov/materialov v učno bogatem okolju. Otroci pridobijo med gibalno akcijo pozitivne izkušnje, zaradi realizacije njihovih idej in predlogov so bolj motivirani, skozi celotni proces učenja pa lahko preverjajo svoje rešitve. Otrokom se ob pridobivanju in beleženju njihovih izjav/idej/predlogov razvija interes, da bi bili slišani, izkušnje iz lastne prakse oddelka so mi pokazale, da je pomembno sooblikovanje vsebin skupaj z otroki, saj strokovni delavci v vrtcih tudi na ta način krepimo samozavest otrok, pomagamo oblikovati otrokovo pozitivno samopodobo in preko formativnega spremljanja zagotavljamo njihovo sodelovanje in sooblikovanje življenja in dela v vrtcih. Nekateri otroci so bolj zadržani, komunikacijsko se težje odprejo drugim in z veliko težavo nastopijo pred vrstniki in v večini primerov ravno formativno spremljanje vzporedno s Fit pedagogiko poskrbi, da se komunikacijski procesi med otroki lažje vzpostavijo in zagotavljajo možnosti, da otroci izražajo svoja mnenja dvosmerno, se učijo drug od drugega in preverjajo dobljene rezultate. Evalvacija je eden od pomembnih vidikov Fit pedagogike, saj z njo spremljamo otrokovo vključenost skozi proces učenja in preverjamo njihovo pridobljeno znanje. Metode dela in zahtevnost lahko prilagajamo starosti otrok, ki jih imamo v oddelku, razvijamo točno določene spretnosti, za katere menimo, da je potrebna spodbuda iz okolja, obenem pa lahko delujemo na več nivojih

sodelovanja – krepimo timski duh sodelovanja med otroki, zagotavljamo individualni pristop, če je to potrebno ter delujemo na otroke fleksibilno in kompetentno. Vpliv učinkovitega formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko je moč opaziti pri vsaki gibalni ali drugi aktivnosti, če je v ospredju otrok oziroma njegova lastna aktivnost. Kot primer dobre prakse lahko navedem konkretni primer Fit dneva, ki sem ga v oddelku izvajala v sklopu praznovanja pomladi letos marca. Ker se je nekaj dni zapored zunaj pojavljalo deževno vreme, so otroci začeli v vrtec prinašati dežnike. Otroci so kazali interes za manipulacijo z njimi, rokovanje in razvoj spretnosti odpiranja in zapiranja prinesenih dežnikov. Vse strokovne delavke enote našega vrtca smo se odločile, da dežnike vključimo v gibalno dejavnost ter jo nadgradimo s Fit metodami dela. Otroci so nizali ideje, predloge in igre, pri katerih bi lahko in na kakšen način uporabili dežnike. Strokovne delavke smo skrbno zbirale njihove predloge in izpeljale Fit dan s pomočjo Fit iger na travniku z dežniki, obenem pa smo otrokom ponujale možnosti, da so preizkušali različne postavitve dežnikov in preverjali rešitve. Ker se je bližala šolska prireditve, na kateri je večina otrok iz našega vrtca nastopala, smo z gibalno aktivnostjo povezale še točke za nastop (deklamacija, plesna igra) in otrokom približale dežnike kot možen plesni pripomoček med nastopom. Formativno spremljanje otrok v povezavi s Fit pedagogiko ima gotovo veliko dolgoročnih koristi in velik pomen v pedagoški praksi za otroke. Če kompetenten in fleksibilen strokovni delavec zagotavlja možnosti, da so otroci slišani in smejo krojiti program dela in življenja vrtcev, bodo bolj motivirani, samozavestnejši, srečnejši in zadovoljena bo njihova potreba po gibanju, govoru ter sposobnostih načrtovanja in ustvarjalnega kreiranja vsebin.

Otroci si dejavnosti in načrte, katere lahko ustvarijo sami, bolj zapomnijo in jih znajo spretneje izpeljati, o vsebinah govorijo, si jih bolj zapomnijo in preizkušajo načrtovano. Dokazano je, da imajo otroci potrebo po gibanju vsakih deset minut svojega budnega časa, zato je Fit pedagogika dobrodošla in nujna v njihovem malem svetu raziskovanja. Z njo krepijo timsko harmonijo ter razvijajo enostavne in kompleksnejše gibalne spretnosti v povezavi z načrtovanimi učnimi vsebinami, ki izhajajo iz otrok.

Pred časom, ko je bila ideja o formativnem spremljanju v vrtcih še sveža, sem kot vzgojiteljica vložila več časa v raziskovanje te nove metode, o njej sem veliko brala in si poskušala predstavljati, kako bi lahko teoretične izsledke preizkusila v praksi svojega oddelka otrok. Nemalokrat sem ugotovila, da sem otroke mogoče preveč omejevala ali pa sebe postavljala v središče njihove lastne aktivnosti, a sem pri lastnem učenju vztrajala in ugotovila, da zmorejo otroci veliko več, kot včasih pričakujemo odrasli, zato je ideja o formativnem spremljanju in Fit pedagogiki tako dobrodošla, saj z njima sebe, kot pedagoga moraš postaviti ob stran, v vlogo opazovalca, koordinatorja dejavnosti ter zbiratelja informacij s strani otrok, otrokom pa nekako moraš prepustiti izvedbo. Vsaka nova metoda zahteva nekaj časa, da se v vzgojitelju ponotranji in preide iz napisanega v izvedbo. Uspeh, zadovoljstvo in znanje otrok pri obeh metodah, ki so ju deležni otroci, je na koncu zagotovljen. Otrokom je potrebno zagotoviti dovolj časa, da se ukvarjajo s tistim, kar jih zanima, zagotoviti jim je treba dovolj časa, da razmišljajo in načrtujejo skupaj, da izražajo svoje občutke in obenem pridejo do skupnih rešitev. Ko vzgojitelji po končanem projektu/dejavnosti/vsebin, katera izhaja iz otrok in je tesno povezana s področjem

gibanja ter zasnovana skupaj z medpodročnimi povezavami, naredimo analizo doseženega lahko hitro ugotovimo in najdemo pozitivne učinke opisanih metod in zadovoljstvo otrok. Karierni in profesionalni razvoj strokovnih delavcev na tem področju je nujen, da lahko vzgajajo in učijo otroke današnjega časa ter zagotavljajo njihove potrebe po raziskovanju, gibanju in učenju. Potreben je napor v osebni rasti strokovnih delavcev, a so rezultati na otrocih vidni v zelo kratkem času in na njih delujejo dolgoročno. Otroci se obeh metod hitro navadijo, takega pedagoškega načina vodenja se ne naveličajo in ponotranjijo dejstvo, da so slišani, v ospredju dejavnosti in da je za uspeh potrebna njihova lastna aktivnost. » (Blatnik, L.)

8. strokovna delavka:

»Po mojem mnenju se elementi formativnega spremljanja zelo dobro povezujejo s Fit pedagogiko. Fit metode dela aktivno vključujem v svoje delo že nekaj let, opažam, da so vsi otroci pri dejavnostih aktivni, zmorejo slediti nalogi dlje časa kot pri drugih metodah dela (daljša koncentracija). Pri povezavi Fit pedagogike s formativnim spremljanjem opažam, da otroci več komunicirajo med seboj (uporaba verbalne komunikacije), tekom leta se naučijo med seboj dogovarjati, poslušati drug drugega in sprejemati kompromise. Otroci z vodilnimi sposobnostmi te še bolj razvijajo. Otroci se redko obračajo na odraslo osebo, naučijo se pomagati drug drugemu. Ni jim težko počakati na vrsto, hitro opazijo spremembe v svoji okolici. Ker so pri dejavnostih ves čas v gibanju, je njihova koncentracija in pozornost velika, v večini brez težav sledijo navodilom. Ker je motivacija za igro velika, pri dejavnosti sodelujejo vsi otroci (zelo redko se izključijo med samo aktivnostjo). Novih nalog in izzivov jih ni strah. Če doživijo poraz, ga sprejmejo brez čustvenih stisk in so pripravljeni ponovno preizkusiti se v dani nalogi. Naučijo se medsebojne pomoči in sodelovanja.

Aktivnost otrok posledično vpliva tudi dnevno rutino v vrtcu. Menim, da tak način dela vpliva tudi na počutje otrok- otroci v vrtec prihajajo s pozitivno naravnostjo. Tekom dneva so otroci dobrovoljni, energični, kažejo zadovoljstvo ter zanimanje za nove informacije. Pri bivanju v vrtcu so samostojni, ne potrebujejo stalnega potrjevanja odrasle osebe. Sami zmorejo sprejemati nekatere odločitve (npr. če nisem zaspan, mi ni treba na ležalnik). Ker so otroci med seboj različni (razvojne značilnosti), formativno spremljanje v povezavi s Fit pedagogiko pripomore k individualnemu dožemanju vsakega otroka ter njegovih individualnih zmožnosti in sposobnosti.

Menim, da vpliv formativnega spremljanja in Fit pedagogike še posebej pozitivno vpliva na otroke, ki so bolj energični, imajo nenehno potrebo po gibanju. Na tak način lahko nemoteče za svojo okolico izživijo svojo energijo ter hkrati dosežejo konkretne pedagoške cilje. Po drugi strani pa način dela, ki je za otroke privlačen, zanimiv spodbudi tudi otroke, ki so sicer bolj pasivni. Način dela pripomore, da postanejo bolj aktivni.

Z vsakodnevnim formativnim spremljanjem ter vpeljavo Fit pedagogike v oddelek otroci postanejo aktivni udeleženci v procesu vzgojno-izobraževalnega dela. Otroci so ves čas dejavni, podajajo ideje, samostojno iščejo rešitve izzivov, saj teme izhajajo iz interesa otrok (notranja

motivacija). Otroci s takim načinom dela začitajo, da je vsak pomemben člen skupine, saj je njegovo mnenje, ideja slišana. Otroci postanejo bolj suvereni, samozavestni in vedoželjni. Spoznajo, da kljub trenutnemu neuspehu ne smejo obupati in se brez težav soočajo z izzivi.

S takim pristopom strokovna delavka lahko spremlja napredek vsakega otroka v oddelku ter klimo, ki vlada v skupini. Vsako novo šolsko leto se izoblikuje skupina, v kateri vsi otroci niso bili v oddelku skupaj v preteklem letu. Uporaba formativnega spremljanja in Fit pedagogike v kratkem času poveže otroke med seboj in vsi lahko začitajo pripadnost skupini. Ker imajo možnosti za aktivno udeležbo pri načrtovanju in realizaciji dejavnosti, igre ter poteka dneva v vrtcu, tudi bolj spoštujejo odrasle in jih upoštevajo. Ker so soudeleženi pri postavljanju dogovorov in pravil v skupini, se jih držijo in redko prekršijo. Vzgojno-izobraževalni proces poteka sproščeno in predvsem aktivno.

Kot strokovna delavka imam s takim pristopom celosten pregled na celotno skupino in hkrati nad vsakim otrokom posebej. Lažje spremljam napredek posameznika. Rada se lotim novih izzivov, skupaj z otroki preizkušam nove igre in hkrati upoštevam njihove želje in interese. Formativno spremljanje v povezavi s Fit pedagogiko omogoča nenehno rast na strokovnem področju ter osebno zadovoljstvo na poklicni poti. (Čebular, A.)

Glede na predstavljene izjave strokovnih delavk v vrtcu lahko izluščimo več pomembnih ugotovitev:

1. Pozitivni učinki formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko: Strokovne delavke opažajo številne pozitivne spremembe pri otrocih, ki so posledica uporabe formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko. Otroci postajajo bolj samozavestni, motivirani za učenje, bolj aktivni in angažirani v učnem procesu ter razvijajo boljše socialne veščine.

2. Individualizirano učenje: Formativno spremljanje omogoča bolj individualizirano in prilagojeno učenje, ki je usmerjeno v specifične potrebe vsakega otroka. To omogoča bolj natančno spremljanje napredka otrok na različnih področjih, vključno z akademskimi veščinami, socialnimi interakcijami in čustvenim razvojem.

3. Spodbujanje gibanja in celostnega razvoja: Fit pedagogika, ki spodbuja gibanje in celostni razvoj, je ključna za izboljšanje telesne kondicije, motoričnih sposobnosti in splošnega zdravja otrok.

4. Krepitev medosebnih odnosov in sodelovanja v skupini: Strokovne delavke opažajo izboljšanje medosebnih odnosov in večjo pripravljenost otrok za sodelovanje v skupini. Otroci postajajo bolj odprti za različna mnenja, spoštljivejši do drugih ter bolj samoiniciativni pri reševanju problemov.

5. Razvoj samovrednotenja in kritičnega mišljenja: Uporaba formativnega spremljanja omogoča otrokom razvijanje zmožnosti samovrednotenja lastnega dela in kritičnega mišljenja. Otroci postajajo bolj zavedni svojih potencialov in sposobni bolj kritično ovrednotiti različne ideje in rešitve.

Skupna ugotovitev iz teh refleksij je, da formativno spremljanje v povezavi s Fit pedagogiko pozitivno vpliva na celostni razvoj otrok v vrtcu, krepi njihove akademske, socialne in čustvene veščine ter spodbuja njihovo motivacijo za učenje in sodelovanje. Te metode nudijo otrokom priložnost za izražanje, raziskovanje in sodelovanje, kar je ključno za njihov uspeh v šoli in življenju.

8 UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA

Rezultati analize so pokazali, da zaposleni v Vrtcu Ivančna Gorica ocenjujejo, da imajo v povprečju razvite do dobro razvite kompetence na obeh področjih. Najpogosteje anketiranke formativno spremljanje s Fit programom uporabljajo na področju gibanja, sledijo pa mu narava, družba ter jezik. Največ izzivov kako to vpeljati v proces dela pa je na področju glasbe, umetnosti in matematike. Rezultati kažejo, da se področji že uporabljata v delovnem procesu, vendar pa so še možnosti izboljšave.

Na podlagi rezultatov raziskave, ki je zajemala oceno kompetenc, pogostost uporabe formativnega spremljanja na različnih področjih ter identifikacijo ovir in spodbud za uporabo formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko, lahko izvedemo nekaj pomembnih ugotovitev.

Prvič, rezultati kažejo, da vzgojiteljice v Vrtcu Ivančna Gorica v povprečju ocenjujejo svoje kompetence s področja formativnega spremljanja in Fit pedagogike kot razvite do dobro razvite. To nakazuje na to, da imajo zaposleni že neko osnovno razumevanje in izkušnje s temi koncepti.

Drugič, najpogosteje uporabljeno področje formativnega spremljanja je gibanje, medtem ko so področja, kot so glasba, umetnost in matematika, manj pogosto vključena. To nakazuje na določene izzive ali ovire pri implementaciji formativnega spremljanja na teh področjih.

Tretjič, med najpogostejšimi ovirami za pogostejšo uporabo formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko so izpostavljene pomanjkanje idej, premalo znanja o obeh konceptih ter premalo časa za pripravo. Na drugi strani so spodbude za pogostejšo uporabo med drugim dodatni primeri dobre prakse, več izobraževanj in večja samozavest.

Na podlagi teh ugotovitev lahko predlagamo naslednje ukrepe za izboljšanje uporabe formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko:

1. Organizacija dodatnih izobraževanj in delavnic za vzgojitelje, ki bi jim pomagala izboljšati razumevanje in praktične veščine na področju formativnega spremljanja in Fit pedagogike.
2. Izmenjava primerov dobre prakse med vzgojitelji v obliki strokovnih srečanj ali delavnic.
3. Spremljanje učinkovitosti implementiranih ukrepov s pomočjo evalvacijskih metod in prilagajanje pristopov glede na ugotovljene potrebe in izzive.
4. Spodbujanje vzpostavljanja sodelovalnih praks med vzgojitelji za izmenjavo idej in medsebojno podporo pri uporabi formativnega spremljanja.

Z zaključkom te raziskave se potrjujejo njeni cilji, saj smo pridobili pomembne vpoglede v trenutno stanje in izzive pri uporabi formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko v

Avbar, T.(2024):Pogostost uporabe formativnega spremljanja v povezavi z gibanjem v Vrtcu Ivančna Gorica

Vrtcu Ivančna Gorica. Predlagani ukrepi lahko prispevajo k izboljšanju prakse ter omogočajo boljše učne izkušnje otrok v vrtcu. Sistematično izvajanje predlaganih ukrepov lahko prispeva k ustvarjanju bolj spodbudnega in podpornega izkušnjsko bogatega okolja za učenje otrok v vrtcu, kar lahko pozitivno vpliva na njihov razvoj in dobrobit.

9 PREDLOGI ZA RAZŠIRITEV RAZISKOVALNE NALOGE

1. **Analiza primerjalnih študij:** Raziskava obstoječe primerjalne študije o uporabi formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko v drugih vrtcih ali izobraževalnih ustanovah. Primerjava njihovih pristopov, rezultatov in ugotovitev s svojimi.

2. **Kvalitativna analiza intervjujev:** Opravljen kvaliteten intervju s strokovnjaki s področja vzgoje in izobraževanja ter pedagoškimi delavci v vrtcih. Raziskava njihovih pogledov, izkušenj in pričakovanj glede uporabe formativnega spremljanja in Fit pedagogike.

3. **Longitudinalna študija:** Načrtovanje longitudinalno študije, ki bi spremljala implementacijo formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko v Vrtcu Ivančna Gorica skozi daljše obdobje. Raziskovanje spremembe v praksah, učinkih na otroke in izzive, s katerimi se srečujejo vzgojitelji.

4. **Povezava z učnimi dosežki:** Raziskovanje morebitno povezavo med uporabo formativnega spremljanja in učnimi dosežki otrok v vrtcu. Izvedba analize, ali obstaja statistično značilna povezava med uporabo formativnega spremljanja in napredkom otrok na različnih področjih.

5. **Vpliv dodatnih izobraževanj:** Preučevanje vpliva dodatnih izobraževanj in usposabljanj na kompetence in prakse vzgojiteljev v zvezi z uporabo formativnega spremljanja in Fit pedagogike. Raziskovanje, kako se spremenijo njihova znanja, veščine in samozavest po udeležbi na teh izobraževalnih programih.

6. **Sodelovanje staršev:** Preučevanje vloge staršev pri uporabi formativnega spremljanja in Fit pedagogike v vrtcu. Raziskovanje, kako starši sodelujejo pri teh praksah, kakšne so njihove preference in mnenja ter kakšen vpliv imajo na otrokov razvoj.

7. **Implementacija tehnoloških rešitev:** Raziskovanje možnosti implementacije tehnoloških rešitev za podporo formativnemu spremljanju in Fit pedagogiki v vrtcu. Preučevanje aplikacije, programske opreme ali druge digitalne platforme, ki bi lahko olajšale izvajanje teh praks.

8. **Medkulturna primerjava:** Primerjava uporabe formativnega spremljanja in Fit pedagogike v Vrtcu Ivančna Gorica z vzgojnimi praksami v drugih državah ali kulturah. Raziskovanje razlik v pristopih, izzivih in učinkih na otrokov razvoj.

10 REFLEKSIJA

Izmenjava primerov dobre prakse

Izmenjava primerov dobre prakse med vzgojitelji bi lahko potekala na več ravneh. Poleg organiziranih srečanj in delavnic bi lahko vzpostavili tudi mentorstvo med izkušenimi in manj izkušenimi vzgojitelji, kjer bi se izkušnje in znanje prenašalo neposredno in kontinuirano. S tem bi zagotovili trajnostno podporo in razvoj strokovnih kompetenc naših zaposlenih. Prav tako bi lahko vzpostavili spletne platforme, kjer bi bili na voljo gradiva, video posnetki, forumi za razpravo in druge oblike virtualne izmenjave znanja in izkušenj.

Vloga raziskovalca

Kot raziskovalka sem se soočila z izzivi, ki so bili povezani z vsemi fazami raziskave, od načrtovanja do izvedbe in analize rezultatov. Med največjimi izzivi je bila pridobitev zadostnega števila anketirank in zagotovitev zanesljivosti ter relevantnosti zbranih podatkov. Da bi zagotovila kakovostno izvedbo raziskave, sem se morala posvetiti tudi etičnim vidikom, vključno z zaščito osebnih podatkov in spoštovanjem zasebnosti udeleženk. Pomembno je bilo tudi ustrezno interpretirati in predstaviti rezultate raziskave, da bi pridobili smiselne ugotovitve, ki bi bile uporabne za nadaljnji razvoj praks v vrtcu.

Pomen nadaljnjega razvoja

Nadaljnji razvoj praks formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko zahteva sistematičen pristop in nenehno spremljanje ter prilagajanje naših pristopov glede na nove ugotovitve in potrebe. Pomembno je tudi, da se osredotočimo na vključevanje staršev in skupnosti v procese učenja in razvoja otrok, saj lahko tudi njihova podpora in sodelovanje prispevata k uspehu vzgojno-izobraževalnih praks.

Lastna refleksija

Ob zaključku te raziskave sem spoznala, da je razvoj pedagoške prakse kompleksen in dinamičen proces, ki zahteva nenehno učenje, prilagajanje in sodelovanje. Ključno je, da se kot vzgojitelji zavedamo svoje vloge in odgovornosti pri oblikovanju učnih izkušenj otrok ter si prizadevamo za ustvarjanje spodbudnega, varnega in inkluzivnega učnega okolja za vse otroke. Pri tem je ključno tudi razumevanje individualnih potreb in sposobnosti vsakega otroka ter prilagajanje naših praks v skladu s tem. Skupaj lahko gradimo boljše vzgojno-izobraževalne prakse, ki bodo odražale najnovejše smernice in spoznanja s področja pedagogike ter prispevale k celostnemu razvoju otrok in njihovi pripravi na življenje v sodobni družbi.

Ob zaključku te raziskave sem si zadala cilj, da bom še naprej aktivno sledila novim spoznanjem in smernicam s področja pedagogike ter si prizadevala za nenehen razvoj in izboljšanje svojih pedagoških praks. Verjamem, da lahko skupaj s sodelavkami in strokovno skupnostjo soustvarimo boljše in bolj spodbudno učno okolje za otroke v vrtcu, kar bo prispevalo k njihovemu celostnemu razvoju in pripravi na prihodnost.

11 DOLGOROČNI UČINKI UPORABE FORMATIVNEGA SPREMLJANJA V POVEZAVI S FIT PEDAGOGIKO

Kot avtorica te raziskovalne naloge in aktivna vzgojiteljica v vrtcu sem iz prve roke priča dolgoročnim učinkom, ki jih ima uporaba formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko na razvoj otrok ter na profesionalni in osebni razvoj vzgojiteljev. Poleg tega, da otroci pridobivajo akademske veščine, kot so matematika, jezik in naravoslovje ipd., opažam, da se razvijajo tudi na mnogih drugih področjih. Pravzaprav so kompetence, kot so samozavest, vztrajnost, sodelovanje in samoregulacija, ključne za uspeh ne le v šoli, temveč tudi v življenju nasploh. Otroci, ki so izpostavljeni formativnemu spremljanju v povezavi s Fit pedagogiko, se naučijo prevzemati odgovornost za svoje učenje, razvijajo kritično mišljenje in postajajo bolj samoiniciativni. V dolgoročnem smislu to vodi v boljše prilagajanje na spremembe, večjo proaktivnost in boljše obvladovanje izzivov, s katerimi se srečujejo v življenju.

Vendar pa ne smemo prezreti tudi učinkov na profesionalni razvoj vzgojiteljev. Formativno spremljanje in Fit pedagogika ne le, da spodbujata individualno prilagajanje poučevanja, ampak tudi podpirata refleksijo in nenehno učenje. Sodelovanje v procesu formativnega spremljanja poglobi razumevanje pedagoških praks in posameznikom omogoča, da razvijejo nove strategije poučevanja ter izboljšajo svoje pristope. To pa vodi v povečanje samozavesti, strokovne usposobljenosti in zadovoljstva pri delu vzgojiteljev. Dolgoročno gledano, to lahko prinese tudi večjo zaposljivost in napredovanje v karieri.

Poleg tega, da ima uporaba formativnega spremljanja in Fit pedagogike pozitivne učinke na otrokovega razvoj in na profesionalni razvoj vzgojiteljev, je pomembno omeniti tudi dobrobit za sam vrtec. Vrtci, ki sistematično vključujejo te pristope, postajajo centri odličnosti v vzgoji in izobraževanju. S tem pridobivajo ugled in zaupanje staršev ter postavljajo visoke standarde kakovosti. Posledično se povečuje tudi privlačnost vrtca za nove starše in se krepi ugled v lokalni skupnosti. V zaključku, ne morem dovolj poudariti pomembnosti uporabe formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko v vrtcih. Gre za trajnostno naložbo v prihodnost otrok, vzgojiteljev in vrtca kot institucije. Kljub morebitnim izzivom, ki jih lahko prinaša implementacija teh pristopov, so koristi dolgoročne in večplastne ter presegajo zgolj akademske dosežke. Za lažje razumevanje bom v nadaljevanju opisala tudi pomen akademskih veščin za uspeh otrok.

Pomen akademskih veščin za uspeh otrok

Akademske veščine predstavljajo ključni gradnik uspešnega učenja in razvoja otrok v vrtčevskem okolju. Te veščine, ki segajo od razvijanja jezikovnih sposobnosti in kognitivnih funkcij do spodbujanja ustvarjalnosti in socialne interakcije, omogočajo otrokom, da razvijejo temeljne spretnosti, ki so potrebne za uspeh v šoli in v življenju. V nadaljevanju bomo podrobneje raziskali, kaj natančno so akademske veščine v vrtcu in kako vplivajo na učenje. V vrtčevskem okolju se razvoj akademskih veščin osredotoča na temeljne vidike otrokovega učenja in razvoja, ki so ključni za uspeh v kasnejši dobi življenja. Te veščine vključujejo:

1. Jezikovne veščine: Spodbujanje razvoja govora, razumevanja in komunikacije. Otroci se učijo bogatiti svoj besedni zaklad, razvijati pismenost in izražati svoje misli in občutke na jasn in artikuliran način.
2. Matematične veščine: Razvijanje osnovnih matematičnih konceptov, kot so števila, oblike, vzorci in merjenje. Preko igre in praktičnih aktivnosti se otroci učijo razmišljati matematično, reševati probleme in razvijati abstraktno mišljenje.
3. Kognitivne veščine: Spodbujanje kognitivnih funkcij, kot so opazovanje, razvrščanje, spomin, reševanje problemov in logično razmišljanje. Otroci se učijo analizirati, razumevati in interpretirati informacije ter razvijati kritično mišljenje.
4. Ustvarjalne veščine: Spodbujanje domišljije, kreativnosti in umetniškega izražanja. Otroci se učijo eksperimentirati s različnimi materiali, oblikovati ideje in ustvarjati umetniška dela, kar krepi njihovo samozavest in izražanje.
5. Socialne veščine: Razvijanje sposobnosti sodelovanja, empatije, komunikacije in reševanja konfliktov. Otroci se učijo vzpostavljati in vzdrževati pozitivne odnose s sovrstniki ter razvijati sposobnosti samoregulacije in samoizražanja.
6. Motorične veščine: Spodbujanje razvoja fine motorike (npr. pisanje, risanje) in grobe motorike (npr. tek, skakanje). Otroci se učijo nadzorovati svoje gibe, razvijati koordinacijo in ravnotežje ter izboljševati svoje motorične sposobnosti skozi različne aktivnosti in igre.

Razvoj kritičnega mišljenja in aktivna vloga otrok

Otroci v vrtcu spodbujajo k razvoju kritičnega mišljenja, ki omogoča prepoznavanje, analiziranje in ocenjevanje informacij ter sprejemanje informiranih odločitev. Preko spodbujanja aktivne vloge otrok pri učenju in raziskovanju se krepi njihova motivacija, samozavest in notranja motivacija za učenje. Otroci so spodbujeni k postavljanju vprašanj, izražanju svojih idej, reševanju problemov in konstruktivnemu sodelovanju v skupini. To aktivno vključevanje otrok v učni proces pripomore k njihovemu celostnemu razvoju ter pripravi temelje za nadaljnje učenje in uspeh v šoli.

12 POGLOBLJENO RAZISKOVANJE IN IMPLEMENTACIJA FORMATIVNEGA SPREMLJANJA TER FIT PEDAGOGIKE V VRTCIH

1. Pomen kontinuiranega izobraževanja

Vzgojitelji so ključni akterji v procesu vzgoje in izobraževanja otrok ter imajo pomembno vlogo pri implementaciji formativnega spremljanja in Fit pedagogike v prakso. Pomembno je, da se zavedajo nenehnih sprememb in novosti na področju pedagogike ter da nadgrajujejo svoje znanje in veščine. To lahko dosežejo z različnimi oblikami izobraževanja, kot so seminarji, konference, spletni tečaji, mentorstvo ipd. Seminarji in konference omogočajo vzgojiteljem, da se poglobijo v tematiko, izmenjajo izkušnje s kolegi ter pridobijo nove ideje in pristope. Spletni tečaji pa ponujajo prilagodljivost in dostopnost, saj se lahko izvajajo kadarkoli in kjerkoli. Pomembno je, da se vzgojitelji kontinuirano izobražujejo, saj tako lahko ostajajo na vrhu svojega strokovnega področja in zagotavljajo kakovostno vzgojo in izobraževanje otrok.

2. Povezava s strokovno literaturo

Za strokovni razvoj vzgojiteljev je ključno, da se opirajo na najnovejše raziskave in članke s področja formativnega spremljanja in Fit pedagogike. Pregled strokovne literature omogoča vzgojiteljem, da se seznanijo z najnovejšimi spoznanji in smernicami ter jih vključijo v svoje pedagoške prakse. Ključne ugotovitve teh študij lahko ponudijo vpogled v učinkovitost različnih pristopov in strategij ter vzgojiteljem pomagajo pri sprejemanju informiranih odločitev glede poučevanja in učenja. Primerjava teh ugotovitev z rezultati lastne raziskave lahko dodatno obogati razpravo in ponudi nove perspektive na obravnavano tematiko.

3. Pogovor o nadaljnjih raziskavah

adaljnji razvoj pedagoške prakse in izboljšanje učnih izidov otrok v vrtcih. Predlagane smeri raziskav lahko vključujejo longitudinalne študije, preučevanje povezave med uporabo formativnega spremljanja in učnimi dosežki otrok ter raziskovanje vpliva dodatnih dejavnikov, kot je vloga staršev in skupnosti. Prav tako je pomembno raziskati razlike med vrtci. Nadaljnje raziskave na področju formativnega spremljanja in Fit pedagogike so ključne za nin državami ter prepoznati najboljše prakse, ki bi lahko bile implementirane v različnih kontekstih. Nadaljnje raziskave so ključne za izboljšanje razumevanja in uporabe formativnega spremljanja in Fit pedagogike v vrtcih ter za zagotavljanje kakovostne vzgoje in izobraževanja otrok.

4. Osebna refleksija vzgojiteljev:

Osebne izkušnje in refleksije vzgojiteljev lahko ponudijo dragocene vpoglede v uporabo formativnega spremljanja in Fit pedagogike v praksi. Vzgojitelji lahko delijo svoje izzive, uspehe, dvome in spoznanja ter tako prispevajo k bogatitvi strokovnega dialoga in medsebojnemu učenju. Osebna refleksija vzgojiteljev lahko razkriva tudi njihove individualne pristope in vrednote ter pomaga pri oblikovanju boljše prakse in skupnostnega duha med strokovnjaki v vrtcu.

5. Primeri dobrih praks

Vključitev primerov dobrih praks iz vrtcev ali drugih ustanov lahko služi kot navdih in motivacija za vzgojitelje pri implementaciji formativnega spremljanja in Fit pedagogike v svoje delo. Ti primeri lahko ilustrirajo učinke uporabe teh pristopov na otrokov razvoj ter pokažejo konkretne strategije in tehnike, ki so bile uspešno uporabljene v praksi. Primeri dobrih praks lahko vzgojiteljem ponudijo tudi praktične smernice in ideje za izboljšanje lastne pedagoške prakse ter spodbudijo refleksijo in kontinuirano izboljševanje.

6. Omenjanje družbenega vpliva

Vključevanje družbenega konteksta in pomena uporabe formativnega spremljanja ter Fit pedagogike v vrtcih lahko pomaga ozavestiti širšo javnost o pomembnosti zgodnjega otroštva in vloge vrtcev pri pripravi otrok na življenje v sodobni družbi. Razprava o družbenem vplivu teh pristopov lahko prispeva k širjenju zavedanja o pomenu kakovostne vzgoje in izobraževanja v zgodnjem otroštvu ter k spodbujanju podpore in investicij v to področje.

7. Poudarek na individualnem razvoju otrok

Formativno spremljanje in Fit pedagogika sta usmerjena v podporo individualnemu razvoju vsakega otroka ter zagotavljanje prilagojenega instimulativnega okolja za učenje in rast. S poudarkom na individualnem razvoju otrok lahko vzgojitelji bolje razumejo in podpirajo edinstvene potrebe, interese in sposobnosti vsakega otroka. Formativno spremljanje omogoča vzgojiteljem, da prilagajajo svoje pristope in dejavnosti glede na napredek posameznega otroka ter jim nudijo ustrezno podporo in izzive. Na primer, če vzgojitelj opazi, da se otrok posebej zanima za določeno temo ali področje, lahko prilagodi učne dejavnosti, da podpre in spodbudi otrokovo zanimanje ter razvoj na tem področju. S podporo individualnega razvoja otrok lahko formativno spremljanje in Fit pedagogika prispevata k boljši pripravljenosti otrok za nadaljnje šolanje in življenje. Ko se otroci počutijo razumljene, sprejete in podprte v svojem učnem okolju, se počutijo bolj samozavestne in motivirane za učenje. To vodi v večjo angažiranost, vztrajnost in samoregulacijo pri učenju, kar so ključne kompetence za uspeh v šoli in življenju nasploh.

Poleg tega pa individualni pristop k razvoju otrok poudarja tudi pomen raznolikosti in inkluzivnosti v vrtčevskem okolju. Vsak otrok je edinstven in ima svoje močne strani, interese in izzive. Zato je pomembno, da vzgojitelji ustvarijo okolje, ki omogoča vključenost vseh otrok in spoštovanje njihove raznolikosti. S tem se spodbuja občutek pripadnosti, sprejetosti in enakosti med otroki ter se krepi socialne veščine in medsebojni odnosi.

Skupaj lahko poudarek na individualnem razvoju otrok presega zgolj akademske dosežke in vodi v celostni razvoj posameznika. Z ustrezno podporo in spodbudo lahko vsak otrok doseže svoj polni potencial ter postane samostojen, radoveden in odgovoren posameznik, pripravljen na izzive in priložnosti, ki jih prinaša življenje.

8. Ustanovitev delovnih skupin

Vrtec lahko oblikuje delovne skupine, ki bodo odgovorne za razvoj in izvajanje strategij za uporabo formativnega spremljanja. Te skupine bi lahko vključevale vzgojitelje z različnimi izkušnjami, pedagoške svetovalce ter vodstveni kader, ki bi sodelovali pri oblikovanju smernic in načrtov za izboljšanje praks.

9. Redno usposabljanje in delavnice

Organizacija rednih usposabljanj in delavnic za vzgojitelje, kjer bi lahko pridobili nove veščine, pridobili vpogled v najnovejše smernice ter si izmenjali izkušnje in dobre prakse. Ta usposabljanja bi lahko zajemala tudi uporabo tehnologije za podporo formativnemu spremljanju.

10. Mentorstvo med vzgojitelji

Ustanovitev programa mentorstva, kjer bi izkušeni vzgojitelji delili svoje znanje, izkušnje in prakse z manj izkušenimi kolegi. To bi omogočilo neposredno prenašanje znanja in podporo pri implementaciji formativnega spremljanja v prakso.

11. Vključevanje staršev

Vrtec lahko organizira sestanke ali delavnice za starše, kjer bi jim predstavili koncepte formativnega spremljanja in Fit pedagogike ter jih spodbujali k sodelovanju pri teh praksah doma.

12. Sodelovanje s strokovnjaki

Vrtec lahko vzpostavi sodelovanje s strokovnjaki s področja pedagogike, psihologije in drugih relevantnih disciplin, ki bi lahko nudili podporo pri implementaciji formativnega spremljanja ter svetovali pri prilagajanju pristopov glede na potrebe otrok.

13. Izmenjava dobrih praks z drugimi vrtci

Organizacija srečanj ali seminarjev, kjer bi se vzgojitelji lahko srečevali z vzgojitelji iz drugih vrtcev in izmenjali dobre prakse ter se navdihovali za nove ideje.

14. Krepitev sodelovanja z lokalno skupnostjo

Vrtec lahko sodeluje z lokalnimi organizacijami, kot so knjižnice, muzeji, umetniške organizacije ipd., ki bi lahko nudile dodatne vire in dejavnosti za podporo formativnemu spremljanju na različnih področjih.

15. Krepitev vodstvene podpore

Vodstvo vrtca lahko aktivno podpira in spodbuja implementacijo formativnega spremljanja z jasno komunikacijo o pomenu teh pristopov, zagotavljanjem potrebnih virov ter priznanjem in nagrajevanjem dosežkov na tem področju.

Avbar, T.(2024):Pogostost uporabe formativnega spremljanja v povezavi z gibanjem v Vrtcu Ivančna Gorica

Z izvajanjem teh strategij in ukrepov bi lahko vrtec še dodatno razširil in izboljšal uporabo formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko ter zagotovil boljše učne izkušnje za otroke.

13 POMEN IZKUŠENJSKO BOGATEGA OKOLJA V KONTEKSTU FIT PEDAGOGIKE IN FORMATIVNEGA SPREMLJANJA

Izkušensko bogato okolje predstavlja temelj za kakovostno pedagoško prakso v vrtcu. V povezavi s Fit pedagogiko, ki spodbuja celostni razvoj otroka skozi gibanje, ter formativnim spremljanjem, ki omogoča prilagajanje poučevanja glede na otrokove potrebe in interese, izkušensko bogato okolje postane ključni dejavnik za uspešen pedagoški proces.

Raznolikost izkušenj za celostni razvoj

Izkušensko bogato okolje v vrtcu se odlikuje po raznolikih možnostih, ki spodbujajo otrokovo rast na vseh področjih razvoja. To vključuje tako prostorske elemente, kot so igralne površine, kot tudi materialne vire, kot so igrače, umetniški pripomočki, knjige in naravni elementi. Poleg tega izkušensko bogato okolje ponuja tudi socialne interakcije, ki otrokom omogočajo razvoj komunikacijskih veščin, empatije in sodelovanja.

Formativno spremljanje v praksi

Vzgojitelji lahko s pomočjo formativnega spremljanja opazujejo in razumejo otrokove reakcije na različne izkušnje v okolju vrtca. To jim omogoča, da prilagajajo svoje pedagoške pristope in dejavnosti glede na otrokove individualne potrebe in interese. Na primer, če opazijo, da se otrok navdušuje nad določeno igračo ali dejavnostjo v okolju, lahko to izkoristijo za nadaljnji razvoj otrokovega zanimanja in spretnosti.

Fit pedagogika v gibalnem okolju

Gibanje je osrednji del izkušensko bogatega okolja v vrtcu, saj omogoča otrokom raziskovanje in učenje skozi aktivnost. Fit pedagogika spodbuja gibalni razvoj otrok na naraven in sproščen način ter poudarja pomen gibanja za celostni razvoj otroka. Vzgojitelji lahko v gibalnem okolju vključijo različne izzive, igre in dejavnosti, ki spodbujajo otrokovo gibalno spretnost, koordinacijo in samozavest.

Praktični primeri izkušensko bogatega okolja

Praktični primeri izkušensko bogatega okolja v vrtcu lahko vključujejo tematsko oblikovane koticke, kot so bralni kotichek, ustvarjalni kotichek, naravni kotichek ipd., ki nudijo otrokom priložnost za raziskovanje in igro v različnih kontekstih. Poleg tega lahko vključujejo tudi organizirane dejavnosti, kot so eksperimenti, umetniške delavnice, gibalne igre in skupinski projekti, ki otrokom omogočajo sodelovanje, ustvarjalnost in razvoj različnih spretnosti.

Fleksibilnost pri pripravi prostora

Vzgojitelji se soočajo s izzivom, kako izkoristiti prostor vrtca na način, ki bo spodbujal otrokov celostni razvoj in učenje. Fleksibilnost pri pripravi prostora omogoča vzgojiteljem, da prilagodijo okolje glede na potrebe otrok, aktivnosti in cilje vzgojno-izobraževalnega procesa. To lahko vključuje preoblikovanje notranjih in zunanjih prostorov v različne tematske koticke, kot so bralni kotichek, umetniški kotichek, znanstveni kotichek, gibalni kotichek ipd. Takšna

Avbar, T.(2024):Pogostost uporabe formativnega spremljanja v povezavi z gibanjem v Vrtcu Ivančna Gorica

organizacija prostora omogoča otrokom raznolike izkušnje in spodbuja različne vidike njihovega razvoja.

Uporaba vseh prostorov vrtca

Poleg notranjih igralnic lahko vzgojitelji izkoristijo tudi vse druge prostore vrtca za izvajanje dejavnosti in igre. To lahko vključuje garderobe, hodnike in zunanje površine, kot so dvorišče, igrišče in gozd. S pravilno organizacijo in opremo lahko ti prostori postanejo dragocen vir izkušenj in učenja za otroke. Na primer, hodnike se lahko uporabi za skupne ustvarjalne projekte ali eksperimente, garderobe se lahko spremenijo v ustvarjalne koticke za risanje ali izdelovanje, hodniki se lahko uporabijo za gibalne igre, zunanje površine pa za raziskovanje narave in okolja.

Gozd kot učilnica na prostem

Gozd ponuja edinstveno okolje za učenje in raziskovanje, imenovano učilnica na prostem. Vzgojitelji lahko izkoristijo gozdne prostore v bližini vrtca za izvajanje različnih dejavnosti in projektov, ki spodbujajo otrokov stik z naravo ter razvoj različnih spretnosti in kompetenc. To lahko vključuje gozdne sprehode, opazovanje narave, igre z gozdnimi materiali, gradnjo z naravnimi elementi, izvajanje gibalnih dejavnosti na prostem, spoznavanje rastlin in živali ter druge aktivnosti, ki povezujejo otroka z naravnim okoljem.

Prilagodljivost in kreativnost vzgojiteljev

Ključnega pomena pri izvajanju fleksibilnosti pri uporabi prostorov vrtca je prilagodljivost in kreativnost vzgojiteljev. Ti morajo biti sposobni hitro prilagajati okolje glede na spremenljive potrebe in interese otrok ter izkoristiti vsak prostor za največje koristi otrokovega razvoja. To zahteva tudi dobro načrtovanje in sodelovanje med vzgojitelji ter ustvarjanje podpornega okolja, ki omogoča in spodbuja inovativnost in eksperimentiranje.

Sklepne misli

Fleksibilnost vzgojiteljev pri pripravi prostora in uporabi vseh prostorov vrtca, vključno z gozdom, je ključna za zagotavljanje izkušnjsko bogatega okolja, ki spodbuja otrokov celostni razvoj in učenje. Z ustrežno prilagoditvijo in kreativnostjo lahko vsak prostor postane dragocen vir izkušenj in učenja za otroke, ki spodbuja njihovo radovednost, raziskovanje in ustvarjalnost ter krepi njihovo povezavo z naravo in okoljem.

14 POMEN INTERDISCIPLINARNEGA PRISTOPA V FIT PEDAGOGIKI V POVEZAVI S FIT SPREMLJANJEM

Interdisciplinarni pristop pomeni združevanje več različnih disciplin ali področij znanja za reševanje kompleksnih problemov ali doseganje ciljev. Namesto da bi se osredotočili le na eno specifično področje, interdisciplinarni pristop združuje znanja, metode in pristope iz več disciplinarnih oz. strokovnih področij, da bi boljše razumeli določeno tematiko ali pojav. Ta pristop omogoča celostnejši pogled na problem in lahko prinese inovativne rešitve, saj združuje različne perspektive in izkušnje. V kontekstu vzgoje in izobraževanja interdisciplinarni pristop omogoča povezovanje različnih predmetnih področij ali dejavnosti ter spodbuja holističen razvoj posameznika.

Interdisciplinarni pristop v Fit pedagogiki, ki ga podpira formativno spremljanje, omogoča povezovanje različnih področij znanja in dejavnosti ter spodbuja celostni razvoj otroka. S pomočjo formativnega spremljanja vzgojitelji lahko spremljajo napredek otrok na različnih področjih in prilagajajo svoje pedagoške pristope glede na individualne potrebe in interese. Na primer, vzgojitelj lahko prek formativnega spremljanja opazi, da se otrok posebej zanima za naravoslovje in umetnost ter skozi interdisciplinarni pristop ustvari učne izkušnje, ki združujejo obe področji. Tako otrok razvija širok spekter veščin in znanj ter se uči povezovati različne ideje in koncepte.

Formativno spremljanje omogoča vzgojiteljem tudi, da evalvirajo učinkovitost interdisciplinarnih pristopov in prilagajajo svoje načrte poučevanja za boljšo podporo otrokovemu učenju in razvoju. S tem povezovanjem Fit pedagogike in formativnega spremljanja vzgojitelji ustvarjajo učno okolje, ki spodbuja holističen razvoj otroka in ga pripravlja na uspešno vključitev v sodobno družbo.

15 ZAKLJUČEK

V sklepu te raziskave je pomembno izpostaviti, da je formativno spremljanje v povezavi s Fit pedagogiko izjemno pomemben pristop v vrtčevski pedagogiki, ki omogoča individualizirano podporo pri učenju in razvoju otrok. Analiza rezultatov raziskave je pokazala, da imajo vzgojitelji v Vrtcu Ivančna Gorica že razvite kompetence na tem področju, vendar obstaja še prostor za izboljšave in nadaljnji razvoj.

Pomembno je, da se vzgojitelji nadalje izobražujejo in se osredotočajo na kontinuirano izboljševanje svojih pedagoških praks, kar lahko dosežejo z udeležbo na strokovnih aktivnih, seminarjih, konferencah in drugih oblikah strokovnega izobraževanja. Hkrati je ključno tudi, da se povežejo s strokovno literaturo in sledijo najnovejšim raziskavam na področju formativnega spremljanja in Fit pedagogike, kar jim lahko pomaga pri nadaljnjem razvoju pristopov in prilagajanju svojega dela.

Nadaljnje raziskave na tem področju so ključnega pomena za boljše razumevanje učinkovitosti in vpliva formativnega spremljanja ter Fit pedagogike na otrokov razvoj in učne izide. Predlagane smernice za nadaljnje raziskave vključujejo analizo primerjalnih študij, longitudinalne študije, preučevanje vpliva dodatnih izobraževanj, vlogo staršev ter implementacijo tehnoloških rešitev.

Skupaj lahko gradimo boljše vzgojno-izobraževalne prakse, ki bodo odražale najnovejše smernice in spoznanja s področja pedagogike ter prispevale k celostnemu razvoju otrok v vrtcu. Zavzemajmo se za ustvarjanje spodbudnega, varnega in inkluzivnega učnega okolja, ki bo otrokom omogočilo razcvet njihovih potencialov in pripravo na uspešno vključitev v sodobno družbo.

Zaradi številnih koristi, ki jih prinaša formativno spremljanje v povezavi s Fit pedagogiko, je nujno, da se ti pristopi še naprej razvijajo in izboljšujejo v vrtcih ter da se o njih informira in izobražuje tako vzgojitelje kot tudi starše in druge strokovne sodelavce. Le tako lahko ustvarimo okolje, ki bo otrokom omogočilo celostni razvoj ter pripravo na uspeh v življenju.

VPRAŠALNIK

Spoštovane!

Sem Tina Avbar, zaposlena v Vrtcu Ivančna Gorica, enota Marjetica. V raziskovalni nalogi želim preveriti, kako pogosto vzgojiteljice, zaposlene v našem vrtcu uporabljamo formativno spremljanje v povezavi s področjem gibanja ter kaj bi lahko pripomoglo k razširitvi uporabe teh dveh področij.

Vprašalnik je namenjen vsem vzgojiteljicam, ki formativno spremljanje poznate ali ste se z njim že seznanile in ga vsaj enkrat tedensko (oziroma vsaj občasno) povezujete s področjem gibanja – Fit pedagogiko. Vprašalnik je anonimen in vam ne bo vzel več kot 10 minut.

Ker bo raziskava ponudila vpogled v rezultate dosedanjih izobraževanj z obeh področij vas prosim, da na vsako vprašanje odgovorite čim bolj temeljito, saj bo to pomembno vplivalo na vpogled na nadaljnje strokovne pristope. Vsem, ki mi boste pomagale do uspešnih zaključkov, se najlepše zahvajujem!

Formativno spremljanje poudarja **pomen aktivne vloge učenca**, ki ob podpori učitelja in s pomočjo vrstnikov izgrajuje kakovostno in trajno znanje. Učenec ve, kje se v določenem trenutku nahaja in pozna svoj cilj. **Sprotne povratne informacije** mu omogočajo **samoregulacijo učenja** – izbiro ustrezne poti do cilja in načina **dokazovanja znanja**. S svojo vpletenostjo v učni process **prevzame odgovornost** za svoje učence in znanje (Peršolja, 2019 in William, 2018).

1. **Spol:** M Ž
2. **Starost:** _____
3. **Leta delovne dobe na pedagoškem področju:** _____
4. **Starostna skupina otrok, v kateri trenutno poučujete:** _____
5. **Koliko let izkušenj že imate:**
 - a. s področja formativnega spremljanja: _____
 - b. s Fit pedagogike: _____
6. **Kako bi ocenili svoje kompetence s področja formativnega spremljanja?**

Avbar, T.(2024):Pogostost uporabe formativnega spremljanja v povezavi z gibanjem v Vrtcu Ivančna Gorica

(1 – niso razvite, 2- slabo razvite, 3 – razvite, 4 – dobro razvite, 5 – zelo dobro razvite)

	1	2	3	4	5
Formativno spremljanje					

7. Kako bi ocenili svoje kompetence s področja Fit pedagogike?

(1 – niso razvite, 2- slabo razvite, 3 – razvite, 4 – dobro razvite, 5 – zelo dobro razvite)

	1	2	3	4	5
Fit pedagogike					

8. Kako pogosto pri delu z otroki uporabljate formativno spremljanje na posameznih področjih?

(1 – nikoli, 2 – redko, 3 – občasno, 4 – pogosto, 5 – vedno oziroma kot reden process ali ustaljeno delo)

	1	2	3	4	5
Jezik					
Matematika					
Glasba					
Družba					
Narava					
Umetnost					
Gibanje					

9. Na strokovnih aktivih smo v okviru pridobitve novega znanja s področja formativnega spremljanja ugotovile, da se elementi formativnega spremljanja močno povezujejo/sovpadajo s Fit pedagogiko oz. Fit učnimi strategijami.

Kaj vas **ovira ali zadržuje**, da formativno spremljanje v povezavi s Fit pedagogiko ne uporabljate pogosteje?

Odgovor označite z x. Možnih je več odgovorov.

Veliko otrok v skupini	
Nič	
Ideje	
Pomanjkanje časa	
Premalo znanja o formativnem spremljanju	
Premalo znanja o Fit pedagogiki	
V ta način dela je potrebno vložiti veliko dodatne motivacije	
Premalo zagona za pripravo	

Počutim se premalo kompetentna	
Bolj mi ležijo druga področja, kjer sem uspešna	
Mislím, da bi mi vzelo preveč časa za pripravo, jaz pa želim, da otroci izkoristijo čas za splošno gibanje	
Ne vem	
Uporabljam in povežujem ju ves čas vzgojnega procesa	
To je zame preobremenjujoče	
Zgolj lastne omejitve	
Dostop do rekvizitov, telovadnice	
Oboje uvajam postopoma	
Razumevanje in vpeljevanje obojega hkrati je prevelik zalogaj	
Prevelike zahteve na ravni vrtca	
Ne strinjam se, da je to tako zelo pomembno za vzgojo otrok	
Drugo:	

10. Kaj bi vas **spodbudilo**, da bi področje formativnega spremljanja s področjem Fit pedagogike uporabljale pogosteje? Kaj bi moralo biti drugače, kaj bi moralo biti izpolnjeno? *Odgovor označite z x. Možnih je več odgovorov.*

Dejavnosti pogosto načrtujem in povežujem obe področji	
Kakšen dodaten primer dobre prakse	
Več izkušenj za bolj pogosto uporabo	
Mislím, da imam toliko znanja, da lahko spodbudim druge v kolektivu	
Pomoč sodelavk, ki so bolj kompetentne	
Več dokazov, zakaj se ti dve področji dobro dopolnjujeta	
Nič	
Imeti bi morala več prostora za izvedbo	
Bolj motivirane otroke v skupini	
Več dodatne literature	
Več samozavesti	
Imam vse pogoje	
Formativno spremljanje in Fit pedagogiko hkrati je težko ne uporabljati, ko ju enkrat osvojiš	
Izobraževanja	
Trudim se, da ju izvajam v največji meri	
Drugo:	

11. Kakšne spremembe ali napredke ste opazili pri otrocih v vašem oddelku glede na uporabo formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko?

Kateri konkretni učinki formativnega spremljanja in Fit pedagogike so se vam zdeli najbolj opazni ali pomembni pri otrocih v vašem oddelku? Ali ste opazili kakšne posebne primere, kjer je bil vpliv formativnega spremljanja in Fit pedagogike še posebej izrazit? Prosim, delite svoje izkušnje.

12. Kako ocenjujete dolgoročne koristi in vrednost formativnega spremljanja v povezavi s Fit pedagogiko za razvoj otrok v vrtcu?

Ali menite, da je ta pristop vreden časa, truda in virov, ki jih vlagate kot vzgojiteljica? Zakaj? Kakšen vpliv ima uporaba formativnega spremljanja in Fit pedagogike na vaš lasten profesionalni razvoj? Ali menite, da vam pomaga postati boljša vzgojiteljica? Zakaj ali zakaj ne?

Kako bi ocenili pomembnost formativnega spremljanja in Fit pedagogike kot naložbe za prihodnost otrok in vašega lastnega profesionalnega razvoja?

13. Če želite biti obveščene o izsledkih raziskave, prosim vpišite svoj elektronski naslov.

Viri:

Peršolja, M. (2019). Formativno spremljanje znanja v praksi. Priročnik za učitelje. Domžale: M. Peršolja.

William, D. (2018). Embedded formative assessment (2nd ed). Bloomington, Indiana. Solution Tree Press.

Zahvaljujem se vam za sodelovanje!

VIRI IN LITERATURA

1. Adamič, M. (2005). Vloga poučevanja. *Sodobna pedagogika*, 56 (1), 76–88.
2. Brightweel blog. Formative vs. Summative Assessment in Early Childhood Education. <https://mybrightwheel.com/blog/formative-vs-summative-assessment-in-early-childhood-education>
3. Bečaj, J. (2000). *Je bolje ocenjevati ali preverjati?* Vzgoja in izobraževanje, 31 (2–3), 10–19
4. Bračun Mlačnik, I. (2021). *Formativno spremljanje kot dejavnik profesionalnega razvoja vzgojitelja*. Maribor
5. Greeinstein, L. (2010). *What Teachers Really Need to Know About Formative Assessment*. Alexandria, VA: ASCD
6. Guskey, T. R. (2005). *Formative Classroom Assessment and Benjamin S. Bloom: Theory, Research and Implications*. Online Submission.
7. Hargreaves, E. (2005). *Assessment for learning? Thinking outside the (block) box*. *Cambridge Journal of Education*. 35(2), 213–224
8. Holcar, Brunauer, A., Bizjak, C., Borstner, M., Cotič Pajtnar, J., Fržen, V., Kerin, M., Komljanc, N., Zore, N. (2016). *Formativno spremljanje v podporo učenju: priručnik za učitelje in strokovne delavce*. 2. dopolnjena izdaja., 1. dotis k 1. natisu. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo
9. Karpuljk., D. (2014). Skripta predavanj.
10. Komljanc, N. (2006). RAP dosežek. Elektronsko gradivo iz delovnega srečanja RAP. Otočec. Dostopno na: http://www.zrss.si/ptt//_OZ_RAP_4srecanje_Sumativno%20povzemanje_Komljanc_26maj_08ppt
11. Komljanc, N. (2008). *Razvoj didaktike ocenjevanja znanja*. V *Didaktika ocenjevanja znanja; Razvoj didaktike na področju ocenjevanju znanja: zbornik prispevkov* (str. 8–23). Ljubljana. Zavod RS za šolstvo.
12. Komljanc, N. (2009). *Formativno spremljanje učenja*. V *Didaktika ocenjevanja znanja; Razvoj didaktike na področju ocenjevanju znanja.: zbornik 2 mednarodnega posveta v Celju, marec 2008* (str. 8–17). Ljubljana. Zavod RS za šolstvo.
13. Konda, B. (2019). *Fit program. Kako motivirati za učenje. Izbor Fit aktivnih metod in Fit didaktičnih gibalnih iger*. Gradivo za interno uporabo.
14. Konda, B. (2018). *Učenje v gibanju. Learning in motion. Aktivne igre za aktivne možgane* 2. del. Gradivo za interno uporabo.
15. Konda, B. (2023). *2 Fit4kid mednarodna znanstvena konferenca, elektronsko gradivo-strokovni program*. Cankarjev dom. Ljubljana. Dostopno na: <https://www.fitinternational-conference.si/index.php/sl/contact-2/2-fit4kid-mednarodna-znanstvena-konferenca>
16. Kralj, K. (2018). *Formativno spremljanje otroka s primanjkljaji na posameznih področjih učenja*. Maribor
17. Lehy, S., Lyon, C., Thompson, M. in William, D. (2005). *Classroom assessment: Minute-by-minute, day-by-day*. *Educational leadership*, 63 (3), 18–2

Avbar, T.(2024):Pogostost uporabe formativnega spremljanja v povezavi z gibanjem v Vrtcu Ivančna Gorica

18. Marentič Požarnik, B. (2004). *Kako bolje uravnnavati mogočen vpliv preverjanja in ocenjevanja*. *Sodobna pedagogika*, 55 (1), 8–12.
19. Mastnak, A. Predstave bodočih učiteljev predmeta matematika v OŠ v neformalnem formativnem preverjanju znanja: Magistrska naloga. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, 2014.
20. Nedeljko, N.(2008). Zakaj potreba po spreminjanju Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju ter napredovanju učencev v 9-letni osnovni šoli. V *Didaktika ocenjevanja znanja; Razvoj didaktike na področju ocenjevanju znanja.: zbornik prispevkov* (str. 95-108). Ljubljana. Zavod RS za šolstvo.
21. Novak, B. (2010).Nekateri pogoji uvajanja formativnega spremljanja znanja učencev v devetletki. Pridobljeno na http://www.gsoft.si/novak_bogomir/A089_fs.rtf (14. 7. 2017)
22. Peršolja, M. (2019). *Formativno spremljanje znanja v praksi: priročnik za učitelje* . Domžale: M. Peršolja
23. Prošek, M. (2020). Pogostost uporabe formativnega spremljanja pri predmetu športna vzgoja na razredni stopnji. Ljubljana
24. Vključujoča šola: Priročnik za vzgojitelje in druge strokovne delavce 5.zvezek: Skvarč, M., Čuk, A. in Rutar Ilc, Z. (2017).Tudi učitelji smo učenci. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo
25. William, D. (2018). *Embedded formative assessment* (2nd ed.). Bloomington, IN: Solution Tree Press
26. Zajc, S. (2008). Vodenje ocenjevanja za spodbujanje razvoja učenja. V *Didaktika ocenjevanje znanja; Razvoj didaktike na področju ocenjevanju znanja.: zbornik prispevkov* (str. 85–94). Ljubljana. Zavod za šolstvo.
27. Žaren, M. (2018). *Formativno spremljanje s skriptami*. Ljubljana